БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 27 (17.020). • 1 февраль 1978 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

ҚУЗГИ ҒАЛЛАНИ ОЗИҚЛАНТИРИШ БОШЛАНДИ

ҒАЛЛАОРОЛ (Жиззах области). (ЎзТАГ). «Ғаллаорол» совхозининг далаларида кузги бошоқли экинларни озиқлантириш бошланди. Ғаллакорлар ҳар гектар ерга энг мақбул дозада — 100 килограммдан фосфорли ўғит солмоқдалар. Қишлоқ хўжалиги авиациясидан кенг фойдаланилмоқда.

Ғаллаорол районининг деҳқонлари бу йил кузги бошоқли экинлар экилган 64 минг гектар майдонга ўғит соладилар.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚЛАРИ ВА МАҚОЛАЛАРИНИНГ ОЛТИНЧИ ТОМИ

Сиёсий адабиёт нашриётида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев нутқлари ва мақолаларининг «Ленин йўлидан» номли олтинчи томи босмадан чиқди. Бу томга 1976—1977 йилларга оид асарлар киритилган.

Бу томга кирган материалларда совет халқининг содиқ фарзанди, КПСС, Совет давлати ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг атоқли арбоби ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигида партия XXV съезди тарихий қарорларини бажариш соҳасида Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитетининг кўп қиррали фаолияти кўрсатиб берилган. Тўплам материаллари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси, бутун партия билан Совет давлатининг фаолиятига қўшган буюк ҳиссасини ёрқин тасвирлайди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг асарлари коммунистик ғоявийлик ва партиявийлик намунаси бўлиб, коммунистлар, барча совет кишиларига бизнинг ривож топган, етук социалистик жамиятимиз ҳаётининг қонуниятларини, КПСС ва Совет давлатининг ички ҳамда ташқи сиёсатига доир актуал масалаларни чуқурроқ ўзлаштириб олишларига, партиянинг буюк ишга — коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, янги кишини камол топтириш ишига раҳбарлик қилиш борасидаги улуғвор фаолиятини тўла-тўкис тасаввур қилишларига имкон беради.

(ТАСС).

РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ УЛКАН ОДИМЛАРИ

1977 ЙИЛДА ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

Республика меҳнаткашлари КПСС XXV съездининг ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди тарихий қарорларини амалга ошираборив, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини ҳамда СССР янги Конституцияси қабул қилинганлигини республиканинг иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонладилар. 1977 йилда кенг қулоч ёйган социалистик мусобақа асосида ижтимоий ишлаб чиқаришнинг кўламлари ва самарадорлиги ўсиши таъминланди. Халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини юксалтириш программаси изчиллик билан амалга оширилди.

Ўтган йили халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари қуйидаги маълумотлар билан характерланади:

	1977 йилда 1976 йилга нисбатан процент ҳисобида
Ҳосил қилинган миллий даромад	105.2
Саноат маҳсулоти	104.9
Шу жумладан:	
ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш («А» группаси)	104.3
истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш («Б» группаси)	107.0
Қишлоқ хўжалик маҳсулоти	103.6
Асосий фондларни ишга тушириш	116
Капитал маблағлар	108
Умумфойдаланадиган транспортнинг барча турларида юк обороти	104,4
Ишчи ва хизматчилар сони	103,8
Ишчи ва хизматчиларга пул билан тўланган ўртача иш ҳақи	102,1
Колхозчиларнинг меҳнат ҳақи	108.3
Ижтимоий истеъмол фондлари	106.9
Аҳоли жон бошига реал даромад	102,9
Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти	106.0
Аҳолига кўрсатилган маиший хизмат ҳажми	111,5
Фойдаланишга топширилган уй-жойларнинг умумий ҳажми	103
Меҳнат унумдорлиги:	
саноатда	103,3
колхозлар, хўжаликлараро корхоналар ва совхозларда	106,1
қурилишда	103,3
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарамоғидаги корхоналар ва ташкилотлар олган фойда (қиёсий нархларда)	100.7

Республиканинг илмий-тадқиқот, лойиҳалаш, конструкторлик ташкилотлари ва корхоналари **фан-техника тараққиёти** проблемаларини ҳал этиш устидаги ишларни давом эттирдилар.

Ҳозирги вақтда республиканинг саноат корхоналарида 2700 дан зиёд механизациялашган поток ва автомат линиялари ишлаб турибди. Икки мингдан зиёд участка, цех ва ишлаб чиқариш комплекс механизация ва автоматлаштиришга ўтказилди.

Республика саноатида техника тараққиёти бўйича 10 мингга яқин турли тадбирлар жорий этилди, натижада халқ хўжалиги салкам 100 миллион сўм иқтисод қилди.

Республика халқ хўжалигида 50 мингга яқин ихтиро ва рационализаторлик таклифлари жорий этилиб, 100 миллион сўмликдан зиёд йиллик иқтисодий тежам олинди.

1978 йил 1 январга келиб 1200 дан кўпроқ буюмга давлат Сифат белгиси берилди.

1977 йилда **миллий даромад** 14.3 миллиард сўмни (амалдаги нархларда) ташкил этди ва бир йил ичида 0.7 миллиард сўм кўпайди. Миллий даромаднинг 70 процентдан кўпроғидан истеъмол учун фойдаланилди.

Халқ хўжалигида маблағларнинг барча манбалари ҳисобига умумий қиймати 4641 миллион сўмлик **асосий фондлар** ишга туширилди.

1. САНОАТ

Саноат маҳсулотларини реализация қилиш ва кўпчилик энг муҳим маҳсулот турларини ишлаб чиқариш ҳажми бўйича йиллик план ошириб бажарилди.

Маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши ўтган йилга нисбатан пландаги 4,5 процент ўрнига 4,9 процентни ташкил этди.

Қора металлургия, машинасозлик ва металлни қайта ишлаш, ёғоч, ёғочни қайта ишлаш ва целлюлоза-қоғоз саноати, ойна ва чинни-фаянс, енгил саноат илдам суръатлар билан ривожланди. Рангли металлургия, кўмир саноати, химия ва нефть химияси саноати, қурилиш материаллари саноати, озиқ-овқат саноати янада ривожланди.

Меҳнат унумдорлиги 3,3 процент ўсди.

Қорақалпоғистон АССР, республиканинг барча областлари ва Тошкент шаҳри саноати маҳсулотни реализация қилиш йиллик планини ошириб бажардилар.

Айрим министрликлар ва идоралар бўйича маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиши, ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари қуйидаги маълумотлар билан характерланади:

	Маҳсулот реализация қилиш йиллик планининг бажарилиш процента	1977 йилда 1976 йилга нисбатан процент ҳисобида: Ишлаб чиқариш ҳажми	1977 йилда 1976 йилга нисбатан процент ҳисобида: Меҳнат унумдорлиги
Умумиттифоқ министрликлари корхоналари			
Газ саноати министрлиги	100.6	99.8	98
Нефть саноати министрлиги	103	92	94
Кўмир саноати министрлиги	103	103	103
Химия саноати министрлиги	97	103	102
Электротехника саноати министрлиги	102	106	106
Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги	102	105	104
Station: Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги	103	103	104

(Давоми иккинчи бетда).

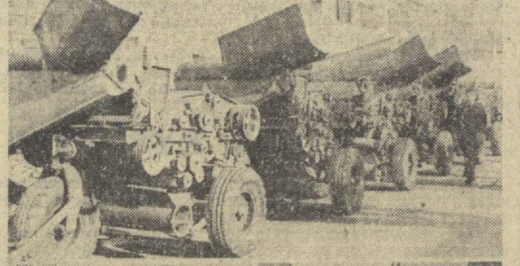

Тошкентдаги «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи колхоз ва совхозларга кўплаб қишлоқ хўжалик техникаси етказиб бермоқда. Суратларда: (юқорида) корхонанинг умумий муваффақиятига муносиб ҳисса қўшаётган илғор токарлардан Ш. Фаҳруддинов (чапда) ва мастер К. Икромхўжаев. Пастдаги суратларда: жўнатишга тайёрлаб қўйилган кўсак чувиш машиналари ва сеялкалар.

А. Тўраев фотолари.

ШЎР ЮВИШ ВА ЯХОБ БЕРИШНИНГ БОРИШИ

31 ЯНВАРГА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — бир кунда шўри ювилган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — бир кунда яхоб берилган майдон, бешинчи устун — мавсум бошидан буён (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

ЖИЗЗАХ	0,8	105,5	0,4	59,0
АНДИЖОН	0,5	102,1	—	83,8
ТОШКЕНТ	—	100,0	—	100,0
Сирдарё	1,2	85,1	0,2	84,5
Наманган	0,5	84,3	—	43,5
Сурхондарё	—	72,7	0,1	83,6
Бухоро	1,6	59,4	—	—
Самарқанд	1,0	55,0	—	29,3
ҚҚАССР	—	51,7	—	—
Фарғона	0,6	44,3	0,1	44,6
Қашқадарё	—	43,3	0,6	15,6
Хоразм	0,2	32,6	—	—
Республика бўйича	0,5	51,5	0,2	52,6

РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МАКТУБИГА АМАЛИЙ ИШ БИЛАН ЖАВОБ БЕРМОҚДАЛАР

САНОАТЧИЛАРИМИЗ РАПОРТИ

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг маълум қилишича, республика саноат корхоналарининг коллективлари ўнинчи беш йиллик учинчи йили планини муддатидан илгари адо этиш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, маҳсулот реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан январь ойи планини 31 январда бажардилар.

(ЎзТАГ).

МУШТАРАК ИШИМИЗ

Заводимизнинг ишчилари, инженерлари, техниклари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мактубини қизғин маъқулламоқдалар. Бу тарихий ҳужжатнинг ҳар бир сатри олдимизга конкрет вазифалар қўяди. Партия самарадорлик ва сифат учун жамоатчилик курашига активроқ қўшилишга, энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш учун барча имкониятлардан фойдаланишга даъват этмоқда. Ана шу вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш ҳар бир меҳнатчининг бурчидир!

Наманган машинасозлари беш йилликнинг учинчи йилида ўтган йилдагига қараганда 1300 та кўп, яъни 14 минг 600 та қувур қопқоғи тайёрлашга аҳд қилган. Мана шу қўшимча маҳсулотнинг ҳаммаси меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига олинади. Коллектив ишлаб чиқарилган буюмларнинг 90 процентидан кўпроғига Сифат белгиси қўйилади, деб сўз берди. Ана шу ютуқларга ҳар бир меҳнатчи ўз ҳиссасини қўшади. Шахсан ўзим СССР Конституцияси кунини беш йиллик нормани бажариб кутиб олиш мажбуриятини қабул қиламан. Менинг мусобақадошим кўпстаночи слесарь Р. Серазеев ва яна ўн ишчи худди шундай юксак марраларни белгиладилар. Графикдан ўзиб кетишда ёш ўртоқларимизга ҳам ёрдам берамиз.

С. ОБИДЖОНОВ,
Наманган машинасозлик заводининг штамповкачиси, Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг делегати.

СУҒОРИШ ШОХОБЧАЛАРИНИ ШАЙЛАНГ!

Республика областларида суғориш ва коллектор дренаж шохобчаларини тозалашнинг бориши тўғрисида шу йил 31 январга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — хўжаликлараро суғориш шохобчаларини тозалаш; учинчи устун — ички хўжалик шохобчаларини тозалаш (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

ТОШКЕНТ	102,7	89,8
Наманган	91,4	78,0
Самарқанд	87,9	96,0
Хоразм	86,5	100,1
Сирдарё	85,0	81,8
Андижон	84,0	80,1
Сурхондарё	83,8	69,6
Бухоро	76,4	87,1
Қашқадарё	73,6	107,1
Жиззах	69,0	103,9
ҚҚАССР	63,1	63,2
Фарғона	56,7	62,5
Республика бўйича	77,6	74,7

ВИЗИТ ТУГАДИ

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Венгрия Халқ Республикаси давлат мажлисининг раиси А. Апро бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси давлат мажлисининг делегацияси 30 январда Москвадан ватанига жўнаб кетди. Делегация СССР Олий Советининг таклифига биноан расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқига келган эди.

Делегацияни СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Б. Е. Саркисов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

А. Н. КОСИГИН П. ЯРОШЕВИЧ БИЛАН УЧРАШДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин амалий визит билан Москвага келган ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич билан 30 январь куни Кремлда учрашди.

Самимий, ўртоқларча вазиятда ўтган суҳбат давомида ҳар икки томон сиёсий ва иқтисодий соҳаларда Совет — Польша қардошларча муносабатларининг, Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида икки томонлама асосда, шунингдек Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида самарали ҳамкорликнинг муваффақиятли ривожланаётганлигидан мамнун эканликларини билдирди. Ҳар иккала мамлакат ўртасида вужудга келган барқарор алоқалар КПСС XXV съезди ҳамда ПБИП VII съезди ўртага қўйган коммунистик ва социалистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш учун муҳим омил бўлди.

Совет — Польша ҳамкорлигини янада кенгайтириш ва самарадорлигини ошириш масалалари кўриб чиқилди. Бу соҳада СССР билан ПХР ўртасида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаш юзасидан узоқ муддатга мўлжалланган перспектив планни тузиш тўғрисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан ПБИП Марказий Комитети Биринчи секретари Э. Герек ўртасида бўлиб ўтган дўстона учрашувда 1977 йил август ойида эришилган аҳдлашувни амалга оширишга алоҳида эътибор берилди. Ҳар иккала мамлакат ҳукуматларининг бошлиқлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ўртасида ҳамкорликнинг узоқ муддатга мўлжалланган программаларини ишлаб чиқиш билан боғлиқ бир қанча масалаларни муҳокама қилдилар. Шунингдек, ҳар икки томонни қизиқтирган муҳим халқаро проблемалар хусусида фикрлашиб олинди.

А. Н. Косигин билан П. Ярошевичнинг суҳбати муҳокама қилинган масалалар хусусида СССР ва ПХР ҳукуматларининг қарашлари бир хил эканлигини, шунингдек улар Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада мустаҳкамлашга интилаётганлигини тасдиқлади.

РСФСР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

30 январь куни РСФСР Министрлар Советининг мажлиси бўлди. Мажлисда РСФСР халқ хўжалигини ривожлантириш Давлат планининг бажарилиш якунлари ҳамда РСФСРнинг 1977 йилги Давлат бюджетининг ижроси кўриб чиқилди.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев нутқ сўзлади. (ТАСС).

КОСМИК ПАРВОЗ ЮМУШЛАРИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 31 январь. (ТАСС). Космонавтлар Юрий Романенко билан Георгий Гречко кичи бошқарадиган «Салют-6» — «Союз-27» — «Прогресс-1» орбитал комплексидаги ишларни давом эттирмоқдалар.

Программага мувофиқ бугун юк кемасида келтирилган ҳаво запасларидан станцияга қўшимча ҳаво юбориш планлаштирилган. Кичи бошқарган учиш мобайнида ҳавонинг бир қисми экипажнинг очиқ космик фазога чиқиши чоғида, шунингдек чиқитларни шлюз орқали чиқариб ташлаш операцияларини бажариш чоғида сарфланган эди.

Кичи бошқарадиган космик комплекснинг узоқ вақт ишлаб туриши учун зарур бўлган материалларни «Салют-6» орбитал станциясига элтиб берган «Прогресс-1» транспорт кемасидаги юкларни бўшатиш ишлари давом эттирилмоқда.

Экипаж станция борт системаларининг ишлатилган блокларини алмаштирмоқда. Станцияга элтиб берилган регенераторлар ҳаёт фаолиятини таъминловчи система составида ишлатила бошланди. Космонавтлар технологик экспериментлар ўтказиш учун мўлжалланган асбоб-ускуна ва аппаратларни станция ичига олиб ўтиб, тегишли жойларга ўрнатиб қўйдилар.

Телеметрик ахборот маълумотларига ва экипажнинг докладларига кўра, орбитал комплекснинг борт системалари нормал ишламоқда. Романенко билан Гречко ўртоқлар ўзларини яхши ҳис этмоқдалар. «Салют-6» — «Союз-27» — «Прогресс-1» космик комплексининг учиши давом этмоқда.

КРЕМЛДА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин амалий визит билан Совет Иттифоқига келган ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевични 31 январь куни Кремлда қабул қилдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев партиянинг ўнинчи беш йиллик топшириқлари бажарилишини таъминлашга қаратилган зўр сиёсий ва ташкилотчилик иши тўғрисида, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашда муҳим роль ўйновчи оммавий социалистик мусобақаси янада авж олганлиги ҳақида гапириб берди.

Ўртоқ П. Ярошевич ПБИП II Умумпольша конференциясининг якунлари ҳамда ПБИП VII съезди маъқуллаган социал-иқтисодий ривожланиш программасини амалга ошириш юзасидан кўрилаётган тадбирлар ҳақида ахборот берди.

Суратда суҳбат пайти.

В. Мусаэльян фотоси. (ТАСС — ЎзТАГ телефотоси).

Совет — Польша ҳамкорлиги масалаларига каттагина эътибор берилди. Бунда ҳар иккала томон амалга оширилган ишларнинг натижаларидан мамнуният изҳор қилиб, СССР билан ПХР ўртасидаги халқ хўжалиги алоқаларини янада кенгайтириш ва чуқурлаштиришнинг, икки томонлама асосда ҳам, шунингдек Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида ҳам ишлаб чиқаришни кооперациялаш ва ихтисослаштиришни актив ривожлантиришнинг муҳим эканлигини таъкидлади.

Суҳбат чоғида халқаро вазиятнинг, умуман тинчлик ва социализм учун қулай ривожланаётганлиги қайд этилди. Бунга кўп жиҳатдан социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг баҳамжиҳат ҳаракатлари натижасида эришилди.

Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

* * *

ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич 31 январь куни Москвадан ватанига жўнаб кетди. У амалий визит билан мамлакатимизга келган эди.

Аэродромда П. Ярошевични КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада соғлиқни сақлашни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрининг биринчи ўринбосари Қаюм Саидмуҳамедович **Тўлагановга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил, самарали илмий-тадқиқот ишлари, юқори малакали кадрлар тайёрлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тупроқшунослик ва агрохимия институти тупроқ микроэлементлари лабораториясининг мудири, биология фанлари доктори Екатерина Константиновна **Кругловани** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республиканинг совет органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР қурилиш министрининг ўринбосари Владимир Романович **Эпштейнни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет, комсомол органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Нишон район комитетининг биринчи секретари Жўра **Хушназаровни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Самарқанд область халқ депутатлари Нурота район Совети ижроия комитетининг раиси Сирож **Ортиқовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ УЛКАН ОДИМЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

Автомобиль саноати министрлиги	102	102	104
Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги	101	106	106
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги	100.4	103	101
Енгил ва озиқ-овқат саноати ҳамда рўзғор асбоблари министрлиги	95	102	100.1
Целлюлоза-қоғоз саноати министрлиги	103	102	103
СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Микробиология саноати бош бошқармаси	102	104	105
Иттифоқ-республика ва республика министрликлари ҳамда идоралари корхоналари			
СССР қора металлургия министрлиги	100,9	105	99.9
СССР Рангли металлургия министрлиги	100.3	101	101
СССР Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги	100.5	99,3	97
Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочсозлик саноати министрлиги	103	110	108
Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари саноати министрлиги	100.1	101	100.4
Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги	103	106	103
Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги	104	105	105
Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги	103	103	100,8
Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлиги	105	108	107
Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги	104	114	110
Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Узплодоовощвинпром» аграр-саноат бирлашмаси	106	100,7	99,1
Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Балиқ хўжалиги давлат комитети	113	96	95

Республика саноатида ускуналардан, хом ашё ва материаллардан фойдаланишни яхшилаш, ишлаб чиқариш рентабеллигини ошириш юзасидан иш давом эттирилди.

Олий сифат категориясидаги маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайди. 200 дан зиёд янги типдаги машиналар, ускуналар, аппаратлар ва приборлар ўзлаштирилиб кўплаб ишлаб чиқарила бошланди. Қатор эскирган конструкциядаги машиналар, ускуналар, аппаратлар, приборлар ва буюмлар ишлаб чиқаришдан олиб ташланди.

Умуман, республика бўйича саноат маҳсулотининг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1977 йилда ишлаб чиқарилди	1977 йилда 1976 йилга нисбатан процент ҳисобида
Электр энергияси — миллиард киловатт-соат	34,9	99,3
Минерал ўғитлар (шартли бирликларда) — минг тонна	5878,4	100,6
Кучланишли трансформаторлар — минг киловольт-ампер	6077	116
Бронекабель — минг километр	18.2	97
Компрессорлар — дона	6156	105
Тракторлар — минг дона	23,7	99
Трактор прицеплари — минг дона	37.6	100.2
Трактор культиваторлари — минг дона	22,7	98
Пахта териш машиналари (физик бирликларда) — минг дона	8,7	108
Электр кўприк кранлари (махсусларини ҳам қўшиб ҳисоблаганда) — дона	1309	102
Экскаваторлар — дона	1465	104
Газ плиталари — минг дона	253,2	88
Қоғоз — минг тонна	26,2	100,7
Йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари — минг куб метр маҳсулот	4227	102
Қурилиш ғишти — миллион дона	1676	96
Асбоцемент шифер — миллион шартли плита	260	94
Пахта толаси — минг тонна	1758.6	105
Ипак — тонна	1582,0	111
Каноп толаси — минг тонна	33.1	109
Пайпоқлар — миллион жуфт	39.3	193
Ички трикотаж — миллион дона	30.0	101
Устки трикотаж — миллион дона	17,2	117
Чарм пойафзал — миллион жуфт	27.1	103
Гўшт (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	100.8	103
Колбаса маҳсулотлари — минг тонна	47,4	109
Мол ёғи (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	9,5	114
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	370,1	106
Ўсимлик ёғи (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	450.0	103
Кондитер маҳсулотлари — минг тонна	118,4	109
Консервалар — миллион шартли банка	595,5	113
Маданий-маиший ва рўзғор буюмлари моллари (комплектловчи узел ва деталларни ҳам қўшиб ҳисоблаганда) — миллион сўм	335,6	108

Қатор машинасозлик маҳсулоти турларини, шунингдек, кўпгина халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш кўпайди.

Умуман, саноат ишидаги ижобий якунлар билан бирга айрим ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш, техника-иқтисодий кўрсаткичлар, меҳнат унумдорлигини ўстириш ва фойда олишни кўпайтириш топшириқларини бажара олмадилар. Дизель, марказдан қочувчи насослар, холодильниклар, дераза ойнаси, цемент, қурилиш ғишти, асбоцемент шифер, ип газлама, мева ва сабзавот консервалари, маданий-маиший ва рўзғор моллари ишлаб чиқариш плани бажарилмади. Бир қатор маҳсулотларнинг техника даражаси ва сифати ҳамон паст. Айрим ишга туширилган қувватлар суст ўзлаштирилмоқда ва улардан тўла фойдаланилмаяпти.

II. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Республика колхозлари ва давлат хўжаликлари қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг катта программасини амалга ошира бориб, 1977 йилда асосий деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтиришни таъминладилар.

Қишлоқ хўжалик маҳсулоти 5,9 миллиард сўмни ташкил этди. Бу эса 1976 йилдагидан 0.2 миллиард сўмлик кўпдир.

Пахтачиликда катта муваффақиятларга эришилди. Қорақалпоғистон АССР ва Жиззах областидан ташқари барча областлар давлатга пахта сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Тайёрлов пунктларига 5 миллион 680 минг тоннадан кўпроқ, халқ хўжалик планида белгилангачидан 330 минг тоннадан зиёд пахта етказиб берилди. Пахтачиликда техника тараққиётининг жорий этилиши туфайли пахта етиштиришда катта ўсишга эришилди. Жами ҳосилнинг 59 процентини ёки 3 миллион 364 минг тонна пахтани машиналарда териб берган механизаторлар ҳосил йиғим-теримида ҳал қилувчи роль ўйнадилар.

Лалмикор майдонларда қурғоқчилик бўлганлиги оқибатида бошоқли экинлар ҳосили тўла ўриб-йиғиб олинмагани туфайли республика бўйича умуман ялпи дон ҳосили камайди.

Барча категориялардаги хўжаликларда **асосий деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш** қуйидагича бўлди:

(минг тонна ҳисобида)

	1971-1975 йиллар (Ҳар йили ўртача ҳисобда)	1976 йил	1977 йил
Пахта	4894.4	5335,6	5680,4
Дон экинлари — жами	1052.7	2001.5	1730,0
шу жумладан:			
Шоли	259.1	354.9	363.3
Маккажўхори дони	313.6	744.4	937,8
Картошка	195.2	189.6	208.1
Сабзавот	1126.8	1709.8	1805.4
Полиз маҳсулотлари	679,0	797,8	756,9
Мева ва тар мева, цитрус меваларни ҳам қўшиб ҳисоблаганда	452.3	595,3	693,7
Узум	324.5	390.4	335,9

Деҳқончилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш кўпайди. Умуман республика бўйича пахта, картошка, сабзавот-полиз экинлари маҳсулоти, мева, узум харид қилиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар бажарилди.

Республика колхозлари ва совхозлари хосил йиғим-теримини тугаллаб, 1978 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўтказишга анча эрта муддатларда киришдилар. 1910.8 минг гектар майдон шудгорлаб қўйилди. 857.5 минг гектар ерга кузги дон экилди. Органик ўғит тайёрлаш ва далага чиқариш, суғориш ва коллектор-зовур шохобчаларини тозалаш ва ремонт қилиш, шўрхок ерларни ювиш, тупроқда нам тўплаш ва қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилиш ишлари олиб борилмоқда.

Маҳсулдор чорва туёғи қуйидагича бўлди:

(минг бош ҳисобида)

	1977 йил 1 январгача	1978 йил 1 январгача
Барча категориядаги хўжаликлар:		
Қорамоллар	3217.6	3219,5
шу жумладан, сигирлар	1229,9	1225,7
Чўчқалар	317,5	328.6
Қўй ва эчкилар	7986,0	8075.9
Колхозлар, хўжаликлараро корхоналар, совхозлар ва давлатга қарашли хўжаликлар		
Қорамоллар	1504.3	1508,9
Шу жумладан		
Сигирлар	372,3	384,1
Чўчқалар	308.3	318.9
Қўй ва эчкилар	5904.5	5978.0

Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш қуйидаги маълумотлар билан характерланади:

	1971—1975 йиллар (Йилига ўртача ҳисобда)	1976 йил	1977 йил
Барча категориядаги хўжаликлар:			
Гўшт (сўйилган вазнда) — минг тонна	240.4	263,4	267,9
Сут — минг тонна	1610.2	1856,8	1842,5
Тухум — миллион дона	1127,7	1238.4	1227,5
Жун — тонна	23254	24908	23965
Колхозлар, хўжаликлараро корхоналар, совхозлар ва давлатга қарашли бошқа корхоналар			
Гўшт (сўйилган вазнда) — минг тонна	119,3	141,2	143,0
Сут — минг тонна	533.9	649,8	694,9
Тухум — миллион дона	477,7	640,1	733,9
Жун — тонна	13485	13720	12914

Қорамоллар ва паррандалар маҳсулдорлиги ошди. Колхоз ва совхозларда ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутнинг ўртача миқдори 1976 йилдагига нисбатан 6 процент, ҳар бир товуқдан олинадиган тухум 3 процент кўпайди.

1976 йилга нисбатан чорвачилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш кўпайди. Чорва моллар ва паррандаларни (тирик вазнда) харид қилиш давлат планлари 3,8 процент, сут — 8,9 процент, тухум — 13 процент, пилла — 11,8 процент ошириб бажарилди.

Қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базаси янада мустаҳкамланди.

Ишларнинг бутун комплекси юзасидан **қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга давлат ва колхозлар сарфлаган капитал маблағлар** 2 миллиард сўмдан кўпроқ бўлиб, 1976 йилга нисбатан 3 процент ошди.

Республика қишлоқ хўжалигига 1977 йилда 16.9 мингта трактор, 7,2 мингта юк ва махсус автомобиллар, 0,9 мингта дон комбайни, 2 мингта маккажўхори комбайни, 0,8 мингта силос комбайни, 6.5 мингта пахта териш машинаси, 9,1 мингта сеялка, 12.6 мингта культиватор ва бошқа кўплаб қишлоқ хўжалик машиналари етказиб берилди.

Қишлоқ хўжалиги 4820 минг тонна ёки 1976 йилдагидан 311 минг тонна кўп минерал ўғитлар ва 12 минг тонна химиявий озуқа қўшимчаси олди.

III. ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

Ўрта Осиё темир йўли ва унинг Ўзбекистон территориясида жойлашган бўлинмалари халқ хўжалик юкларини жўнатиш йиллик планини 100,1 процент, юк обороти планини 101 процент бажарди. Юк обороти 1976 йилга нисбатан 4 процент кўпайди. Шу билан бирга умуман темир йўл бўйича ҳам, шунингдек, республика бўлинмалари бўйича ҳам юк жўнатиш қисқарди. Республиканинг баъзи бўлинмалари юк вагони унумдорлиги планини пасайтириб юбордилар. Унинг обороти ўртача вақтини ошириб юбордилар. Саноат корхоналари ва ташкилотларнинг йўлларида вагонларнинг юк билан нормада кўрсатилганига нисбатан кўпроқ туриб қолишига ҳамон йўл қўйилмоқда.

Умумфойдаланадиган автомобиль транспорти юк ташиш ва юк обороти йиллик планини 103 процент, пассажир ташиш ва пассажир обороти планини 102 процент бажарди. 1976 йилга нисбатан юк ташиш ва юк обороти 8 процент, пассажирлар ташиш 5 процент, пассажир обороти 6 процент кўпайди. Енгил таксомоторларда пуллик ташиш плани 104 процент бажарилди.

Шу билан бирга автомобиль корхоналари ремонтда ва уни кутишда автомобилларнинг нормадан ортиқча тўхтаб туриб қолиши ҳолларига йўл қўйдилар; шаҳар ичида маршрутли автобусларнинг қатновида мунтазамлиликка риоя қилинмади.

Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармаси республика халқ хўжалигида авиацияни қўлланиш ишлари планини 1977 йилда 103 процент бажарди, олдинги йилга нисбатан шу ишлар ҳажми 2 процент кўпайди. Қишлоқ хўжалик экинларига ишлов бериш плани 12 процент ошириб бажарилди, бир йил ичида ишлар ҳажми 10 процент кўпайди. Авиацияда юк ташиш умумий ҳажми плани 101 процент бажарилди, аммо ундан олдинги йилга нисбатан юк ташишнинг умумий ҳажми камайди. Пассажирлар ва юк жўнатиш (почтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда) плани бажарилмади.

Алоқа корхоналари (почта, телеграф, телефон, радио) маҳсулотнинг умумий ҳажми йиллик планини бажардилар, алоқа маҳсулоти ҳажми 1976 йилга нисбатан 7 процент кўпайди.

IV. КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

1977 йилда 11 та янги йирик давлат саноати корхоналари ишга туширилди. Ишлаб турган корхона ва цехлар реконструкция қилинди ва кенгайтирилди.

Янги корхоналар қуриш ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва кенгайтириш ҳисобига бир қатор энг муҳим ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш қуйидагича бўлди:

	1977 йилда ишга туширилган қувватлар
Электр станциялар — минг киловатт	700
Турли кучланишдаги электр узатиш линиялари — минг километр	6,52
Йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари — минг куб метр	208
Цемент — минг тонна	1150
Оҳак — минг тонна	32
Ғишт — миллион дона	23,5
Жин машиналари — дона	96
Вино материаллари — мавсумда қайта ишланган минг тонна узум ҳисобида	20,5
Пиво — йилига минг декалитр пиво	500
Ўсимлик мойи — ўсимлик мойини суткада тонна ҳисобида кайта ишлаш	850
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари — сменадаги ҳар тонна сут ҳисобида	110
Сабзавот ва мева консервалари — йилига миллион шартли банка	72
Элеваторлар — минг тонна	36
Механизациялашган дон омборлари — минг тонна	63,2
Минерал ўғитларни, заҳарли химикатларни ва оҳак материалларини сақлаш учун механизациялашган омборлар — бир вақтда минг тонна ҳисобида сақлаш	44.1
Шаҳар автомат телефон станциялари — минг номер	54,25

Электр энергетикада Сирдарё ГРЭСининг олтинчи ва еттинчи энергоблоклари ва В. И. Ленин номли Фарғона ТЭЦида битта энергоблок, турли кучланишдаги электр узатиш линиялари фойдаланишга топширилди.

Нефть ва газ саноатида магистрал газ қувурлари ўрнатилиб, нефть ва газ қудуқлари фойдаланишга топширилди.

Қурилиш материаллари саноатида Навоий цемент заводи ишга туширилди, шунингдек, Когон оҳак заводи, Қарши керамзит заводи, Самарқанд ғишт заводлари бошқармаси ва Нукус мармар заводи қувватлари оширилди.

Енгил, озиқ-овқат ва гўшт-сут саноатида Бухоро ип газлама комбинати, Қашқадарё ва Сурхондарё областларининг иккита пахта тозалаш заводи, Красногвардейск вино комбинати ва Қибрайдаги пиво ва алкоголсиз ичимликлар комбинати, Урганчдаги ёғ-экстракция заводи Янги Тошкент консерва заводи, Нукус, Ангрен ва Андижон сут заводларида ҳамда бошқа бир қатор корхоналарда янги қувватлар фойдаланишга топширилди.

Қишлоқ хўжалигида 10 минг бош қорамолни ўстириш ва бузоқларни сўқимга боқиш учун йирик чорвачилик комплекси, 4.6 минг бош сигирга мўлжалланган сут етиштириш комплекси ишга туширилди. Тухум етказиб берувчи паррандачилик фабрикаларининг қуввати яна 410.3 мингта тухум етиштириб берадиган қилиб ҳамда паррандачилик фабрикаларининг қуввати яна 135 миллионта жўжа етказиб берадиган қилиб оширилди.

88,7 минг гектар янги суғориладиган ер фойдаланишга топширилди ва каттагина майдонлардаги ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва уларни обдон текислаш ишлари олиб борилди. Илгари сув чиқарилган яйловлардаги иншоотларни реконструкция қилиш, суғориш системаларини қайта қуриш ва уларнинг сув таъминотини яхшилаш, шунингдек, яйловларга сув чиқариш ишлари амалга оширилди. Аму-Бухоро каналининг иккинчи навбати қурилиши ниҳоясига етказилди.

Республика халқ хўжалигига **капитал маблағлар сарфлаш** барча маблағлар манбаи ҳисобига 4860 миллион сўмни ташкил этди ва 1976 йилга нисбатан 8 процент кўпайди.

Республикадаги давлат пудрат қурилиш-монтаж ташкилотлари ўз кучлари билан амалга оширадиган **пудрат ишлари планини** умуман 103 процент бажардилар. Бир йил ичида пудрат ишлари ҳажми 6 процент кўпайди.

«Узколхозстрой»нинг колхозлараро қурилиш ташкилотлари 1976 йилга нисбатан пудрат ишлари умумий ҳажмини 5 процент кўпайтирдилар.

Қурилишда **меҳнат унумдорлиги** бир йилда 3.3 процент кўпайди.

Қурилиш-монтаж ишларида банд бўлган жами бригадаларнинг салкам 20 проценти бригада пудратининг Злобин методи бўйича янги формасида ишладилар.

Қурилишнинг техника даражаси янада ошди; тўла йиғма қурилиш ҳажми ошди.

Шу билан бирга бир қатор ишлаб чиқариш қувватларини ва асосий фондларни ишга тушириш топшириқлари бажарилмай қолди. Айрим қурилиш-монтаж ташкилотлари пудрат ишлари, меҳнат унумдорлигини ошириш ва фойда олиш планларини бажармадилар. Капитал маблағларни ишга тушириладиган қурилишлар ва объектларга етарли марказлаштирмаслик, қурилиш муддатларини чўзиб юбориш ҳоллари юз берди.

V. ХАЛҚ МОДДИЙ ВА МАДАНИЙ ТУРМУШ ДАРАЖАСИНИ ОШИРИШ

Халқ хўжалигидаги **ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик миқдори** 3,6 миллион кишини ташкил этди ва 1976 йилга нисбатан 0.1 миллион киши кўпайди; колхозларнинг жамоат хўжалигида банд бўлган колхозчилар йиллик ўртача миқдори 1044.8 минг кишини ташкил этди.

Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда **реал даромадлар** бир йил ичида 2,9 процент ошди.

Ишчи ва хизматчиларга пул билан тўланадиган ўртача ойлик иш ҳақи 1977 йилда 143 сўмни ташкил этди. Ҳолбуки, 1976 йилда 140 сўм бўлган эди. Ижтимоий истеъмол фондларидан тўловлар ва имтиёзларни қўшиб ҳисоблаганда иш ҳақи 200 сўмдан 205 сўмга етди.

1977 йил охиридан бошлаб халқ хўжалигининг ноишлаб чиқариш тармоқларидаги ўртача ҳақ оладиган ходимлар категорияларининг ставкалари ва окладларини ошириш тадбирлари амалга оширилмоқда.

Саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари ишлаб чиқариш участкаларининг мастерларига тунда ишлаганликлари учун улар меҳнатига қўшимча ҳақ тўлаш жорий этилди, темир йўллар министрлиги темир йўллари ва метрополитени асосий фаолияти билан боғлиқ бўлган ходимларнинг шундай ҳақи оширилди.

Колхозчиларнинг меҳнатига тўланадиган ҳақ 8,3 процент ошди.

Аҳолининг ижтимоий истеъмол фондларидан олган **тўлов ва имтиёзлари** 4131,8 миллион сўм бўлди ва бир йил ичида 266.5 миллион сўм миқдорида кўпайди.

Халқ хўжалиги баъзи тармоқлари ходимларининг оладиган пенсия минимал миқдори кўпайтирилди.

Аҳолининг омонат кассаларга қўйган омонатлари олдинги йилдагига нисбатан қарийб 13 процент, омонат сақловчилар счётларининг миқдори 9 процентдан зиёд кўпайди. Давлат ички заёмлари облигацияларининг пулини тўлаш давом эттирилди.

Давлат ва кооператив савдосида **чакана товар обороти** умумий овқатланиш корхоналари товар оборотини ҳам қўшиб ҳисоблаганда 8088,3 миллион сўм бўлди ва 1976 йилга нисбатан 6 процент ўсди.

Чакана товар обороти умумий ҳажми бўйича йиллик план 101.5 процент бажарилди. Бундан ташқари, матлубот кооперацияси келишиб олинган нархлар бўйича харид қилган ва комиссия қабул қилган 97,2 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотди.

Кўпгина товарлар сотиш кўпайди, бироқ аҳолининг гўшт маҳсулотлари ва бошқа баъзи молларга бўлган эҳтиёжи тўлиқ қондирилмади.

Республика аҳолисига кўрсатилаётган **маиший хизмат ҳажми** 11,5 процент, шу жумладан, қишлоқ жойларида 13,2 процент кўпайди. Маиший хизмат кўрсатишни реализация қилиш ҳажми бўйича йиллик план 101,5 процент, шу жумладан, қишлоқ жойларида 102,7 процент бажарилди. Маиший хизмат корхоналари шохобчалари кўпайиб бормоқда, аммо мавжуд корхоналар ва қабул пунктлари ҳали етарли эмас. Айрим ҳолларда маиший хизмат кўрсатиш сифати ва буюртмани бажариш муддатлари аҳолини қаноатлантирмаяпти.

Давлат капитал маблағлари, колхозлар ва аҳолининг маблағлари ҳисобига **95,2 мингта янги, шинам квартиралар ва умумий саҳни 5405 минг квадрат метр бўлган якка тартибдаги уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди.** Бу эса 603 минг кишининг уй-жой шароитини яхшилаш имконини берди.

Янги умумий таълим мактаблари, мактабгача болалар муассасалари, касалхоналар, поликлиникалар ҳамда бошқа маданий-маиший объектлар фойдаланишга топширилди.

Республика аҳоли пунктларини янада обод қилиш ишлари амалга оширилди. Ўтган йилда умуман республика бўйича газлаштирилган квартиралар сони 120.9 мингта, шу жумладан, қишлоқ жойларида 81 мингта кўпайди.

Тошкентда метрополитеннинг биринчи навбати ишга туширилди.

Халқ маорифи, фан ва маданият янада ривож топди.

Республикада 5360 минг киши таълимнинг ҳар хил турларига жалб этилди, шундан 3815,8 минг киши барча турдаги умумий таълим мактабларида, 90,7 минг киши ўрта ҳунар-техника билим юртларида, 208,6 минг киши ўрта махсус ўқув юртларида, 259,6 минг киши олий ўқув юртларида таълим олди.

1977 йилда 339.9 минг йигит ва қиз ўрта (умумий ва махсус) маълумот олди, шу билан бирга 54,5 минг киши ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўрта маълумот олди.

Куни узайтирилган мактаблар ва группаларда 568,6 минг ўқувчи таълим олди, бу эса аввалги ўқув йилига нисбатан 86,4 минг киши кўпдир.

Илмий ходимлар сони салкам 32 минг кишидан иборат бўлди.

Халқ хўжалигига 96 минг мутахассис, шу жумладан, 40 минг олий маълумотли ва 56 минг ўрта махсус маълумотли мутахассис юборилди.

Олий ўқув юртларига 51,7 минг киши, шу жумладан, 31,5 минг киши кундузги бўлимларга қабул қилинди. Ўрта махсус ўқув юртларига 74.6 минг киши, шу жумладан, кундузги бўлимларга 52,9 минг киши қабул қилинди.

Ҳунар-техника ўқув юртлари бир йил мобайнида 92,9 минг нафар ёш малакали ишчи тайёрлаб берди ва бу ўқув юртларига 124,1 минг киши, шу жумладан, ўрта ҳунар-техника билим юртларига 43,2 минг киши қабул қилинди.

Бевосита корхоналарда, муассасаларда ва ташкилотларда, шунингдек, колхозларда якка тартибда, бригада усулида ва курсларда ўқитиш йўли билан қарийб 900 минг киши янги касбларни ўрганди ва малакасини оширди.

Маданий-оқартув муассасалари тармоғи кенгайди.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатиш яхшиланди. Бир йил ичида врачлар сони 2,2 минг кишига кўпайди ва 1977 йил охирига келиб 39,7 минг кишига етди. Касалхонадаги ўринлар сони 159 мингтагача кўпайди.

Санаторийлар, пансионатларда, дам олиш уйлари ва бошқа дам олиш муассасаларида шифоланган ҳамда дам олган кишилар миқдори кўпайди. 600 мингга яқин болалар ва ўсмирлар ёз мобайнида пионер лагерларида, экскурсия-туристик базаларда дам олди ва болалар муассасалари бўлган боғ-роғли жойларга борди.

Ўзбекистон ССР аҳолисининг сони 1978 йил 1 январда 14,9 миллион кишидан иборат бўлди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ САФАРИ

ЛОС-АНЖЕЛЕС, 31 январь. (ТАСС). Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси бу ерда Калифорния штатининг губернатори Э. Браун билан учрашди.

Совет—Америка муносабатларига доир баъзи масалалар, шунингдек, бир канча халқаро проблемалар муҳокама қилинди. Суҳбат тамом бўлгандан кейин Э. Браун баёнот бериб, бунда у СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларда кескинликни юмшатиш сиёсатини ҳар томонлама ривожлантиришни ёқлаб гапирди. Бундай сиёсат ўзаро манфаатли Совет—Америка савдо-иқтисодий ҳамкорлигини кенгайтириш учун қулай муҳит вужудга келтиради, бу эса, Қўшма Штатлар учун ғоят муҳимдир, деб таъкидлади у. Совет Иттифоқи, деди губернатор, жуда катта потенциалга эга бўлган, саноати юксак даражада тараққий этган мамлакатдир.

Совет Иттифоқидан борган меҳмонлар Лос-Анжелесда бўлган вақтларида савдо-саноат доиралари ва жамоатчиликнинг намояндалари билан, маданият ва санъат арбоблари билан учрашиб, суҳбатлашдилар. Улар Голливуддаги энг катта киностудиялардан бири—«Юниверсал» киностудиясида ишларнинг ташкил этилиши билан танишдилар.

Совет делегацияси шарафига конгресс номидан қабул маросими ўтказилди, маросимда Б. Н. Пономарев билан конгресс аъзоси М. Хэннэфорд қадаҳ кўтариб, нутқ сўзладилар.

ДЕТРОЙТ, 31 январь. (ТАСС). СССР Олий Советининг делегацияси Лос-Анжелесда бўлгандан кейин Детройтга келди. Делегация бу ерда шаҳар бошқармасининг, Америка автомобиль саноатининг маркази бўлмиш Детройт жамоатчилиги ва савдо-саноат доираларининг намояндалари билан учрашди.

АҚШ конгресси вакиллар палатасининг аъзоси Ч. Диггс Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни табриклади. У ҳамжиҳатликни яхшилаш ва тинчликни мустаҳкамлаш учун СССР Олий Совети билан АҚШ конгрессининг бир-бирларига делегациялар юбориб туриши катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Бевосита алоқалар ва ошкора фикрлашувлар, деди у, мураккаб халқаро масалаларни ҳал этиш йўлларини қидириб топишда ёрдам беради.

Б. Н. Пономарев шаҳардаги барча автомобилсозлар ва ишчиларга Совет делегацияси номидан салом ва энг яхши истаклар топширди. Ҳар иккала мамлакат халқларининг тинчлиги ва хавфсизлигини таъминлаш Совет—Америка муносабатларини ривожлантиришдаги асосий вазифадир, деб таъкидлади у. Совет Иттифоқи ана шу буюк мақсадни амалга ошириш учун астойдил куч-ғайрат сарфламоқда.

СССР, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг раҳбарлари деб давом қилди у, Совет—Америка муносабатларини янада ривожлантиришга катта аҳамият бермоқдалар. Бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ана шу муносабатларнинг яхшиланишига боғлиқдир. СССР бу муносабатларни янада яхшилаш йўлини қатъият билан ўтказиб келмоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев бу тўғрида мутлақо қатъий ва равшан айтиб ўтди. У бундай деди: «Турмушнинг ўзи Совет—Америка муносабатларига тинчлик ғамини еб, узоқ вақт мулоҳаза қилиб, иш олиб боришга ҳал қилувчи аҳамият беришни талаб этмоқда. Биз шундай йўл тутмоқдамиз, бунга жавобан ҳам шундай йўл тутилишини кутмоқдамиз. Тенглик ва ўзаро ҳурматлаш асосида АҚШ билан муносабатларни ривожлантира бошлаган эдик. Буни давом эттиришга ҳамиша тайёрмиз».

31 январь кечқурун делегация «Форд моторс» компаниясининг автомобиль йиғиш заводида ишларнинг ташкил этилиши билан танишди.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«МУХБИР — КОРРЕСПОНДЕНТ»

Журналнинг январь сони «Ҳам ўқитайлик, ҳам тарбиялайлик» сарлавҳали бош мақола билан очилади. Журналхонлар «Ҳаётимиз машъали» рубрикаси остида В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиали директорининг ўринбосари, тарих фанлари кандидати Л. Транисннинг «Ленин музейида большевистик матбуот» сарлавҳали мақоласини ўқийдилар. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри А. Урнинбоевнинг редакция саволларига жавоблари «Беш йиллик ва матбуот» бўлимида эълон қилинган. «Газета практикаси обзори», «Журналларда», «Беш йилликнинг зарбдор қурилишларида» рубрикалари остида республикадаги айрим газета ва журналларнинг материаллари таҳлил қилинади. «Район газеталари йўқламаси» рубрикаси остида Фарғона район «Шонли меҳнат» газетасининг редактори И. Ашуровнинг «Мусобақа ошкоралиги билан кучли» сарлавҳали мақоласи босилган. Редакция мухбири В. Кудрявцевнинг Тошкент тўқимачилик комбинати «Голос текстильщика» газетасининг редактори И. Маргонин билан суҳбати «Собитқадамлик ва изланиш» сарлавҳаси остида эълон қилинган.

Халқаро воқеалар

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

- Тинчлик ва қуролсизланишга бағишланган миллий ассамблея
- *БМТ секретариатининг муҳим ҳужжати*
- «Ал-Кабас»: АҚШ, Исроил ва Мисрнинг махфий режалари
- *Меҳнат ва капитал*

ТИНЧЛИК ВА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ УЧУН

Лондонда тинчлик ва қуролсизланиш учун курашга бағишланган миллий ассамблея ниҳоясига етди.

Сиёсий партиялар, касаба союзлари, жуда кўп диний ва жамоат ташкилотларининг вакилларидан иборат 600 дан кўпроқ делегат қатнашган ва Англия пойтахтида ўтказилган бу анжуман мамлакатнинг сиёсий ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Ассамблея қатнашчилари икки кун давомида Буюк Британияда қуролсизланиш пойгасини жиловлаш ва доимо ўсиб бораётган ҳарбий харажатларни камайтириш билан боғлиқ бўлган ғоят муҳим проблемаларни муҳокама қилдилар. Ассамблея БМТ Бош Ассамблеясининг қуролсизланиш юзасидан май ойида очиладиган махсус сессиясига тайёргарлик кўриш доирасида ўтказилди. АҚШ ва НАТО ҳарбийларининг нейтрон қуролини ишлаб чиқара бошлаш ва уни Ғарбий Европада жойлаштириш режалари ассамблея кун тартибида асосий ўринлардан бирини эгаллади. НАТО қурол аслаҳахонасида ана шу қирғин қуролининг пайдо бўлишига йўл қўймаслик ҳақидаги даъват инглиз тинчлик тарафдорлари анжуманининг асосий мавзуи бўлди.

Кўпгина делегатлар буржуа пропагандасининг гўё социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг агрессивлиги ҳақидаги тухматдан иборат даъволарини фош қилиб, тинчлик, кескинликни юмшатиш, халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун курашда худди ана шу давлатлар етакчи роль ўйнаётганлигини таъкидладилар.

Делегатлар Англиянинг таниқли жамоат арбоби лорд Брокуэйнинг нутқини қарсаклар билан кутиб олдилар. У Совет Иттифоқининг янги тинчликка оид ташаббусларининг муҳимлигини таъкидлаб ўтди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг ядро қуроли запасларини то уни батамом тугатгунга қадар аста-секин камайтиришга киришиш юзасидан мажбурият олиш ҳақида ядро қуролига эга бўлган давлатларга қаратилган таклифи, деб таъкидлади у, сўнгги вақтда ўртага қўйилган барча таклифлардан энг конструктив таклифдир.

Буюк Британия коммунистик партиясининг бош секретари Г. Макленнан ўз нутқида СССРнинг тинчликсевар ташқи сиёсат йўли ўзгармас йўл эканлигини таъкидлаб ўтди. СССРнинг бу тинчликсевар йўли социалистик жамиятнинг табиати билан чамбарчас боғлангандир.

Ассамблея иштирокчилари декларация қабул қилдилар. Бу декларацияда НАТО аслахахоналарида нейтрон бомбанинг пайдо бўлишига йўл қўймаслик ҳақидаги даъват баён қилинган.

Ассамблея делегатлари АҚШ президенти Ж. Картерга ҳам телеграмма йўллаб, Қўшма Штатлар нейтрон қуролни ишлаб чиқаришни тўхтатиш ва бу қуролни Ғарбий Европа мамлакатларининг территориясида жойлаштириш режаларидан воз кечишини талаб қилдилар.

Ассамблея қатнашчилари БМТ Бош Ассамблеясининг қуролсизланиш юзасидан махсус сессиясига мурожаат қилиб, ядро қуролидан ва ялпи қирғин қуролининг бошқа турларидан ҳамда шу қуролларни элтиш воситаларидан, шу жумладан нейтрон бомба ва қанотли ракеталардан фойдаланишни тақиқловчи халқаро шартномалар тузиш чораларини кўришга даъват этдилар.

Декларацияда Англия ҳукуматидан ҳарбий харажатларни анча қисқартириш, ядро қуролидан воз кечиш ва мамлакат территориясидаги барча ядро қуроли бўлган базаларни тугатиш, ҳарбий корхоналарни тинчлик йўлида ишлатиладиган маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтказиш талаби ҳам баён қилинган.

ПРОТОКОЛ ИМЗОЛАНДИ

ЛУАНДА. Ангола Халқ Республикасида денгизда кема қатнови юзасидан Совет — Ангола аралаш комиссияси биринчи сессиясининг протоколи имзоланди. Совет томонидан ҳужжатни АХР ҳукуматининг таклифига биноан бу ерга расмий визит билан келган СССР денгиз флоти министри Т. Б. Гўженко, Ангола томонидан Ангола Халқ Республикаси транспорт министри Ф. Мутека имзоладилар. (ТАСС).

ҚУВАЙТ ГАЗЕТАСИНИНГ ХАБАРИ

ҚУВАЙТ. (ТАСС). «Ал-кабас» газетасининг хабар беришича, АҚШ, Исроил ва Миср ҳозирги вақтда махфий план тузиб чиқмоқдалар. Улар шу планни Яқин Шарқдаги можарони «бартараф этиш» учун дастур сифатида таклиф этмоқчидирлар.

Мазкур планда Миср билан Исроил ўртасида сепарат сулҳ шартномасини имзолаш кўзда тутилади. Исроил ўз қўшинларини Синай ярим оролидан олиб чиқиб кетиш мажбуриятини ўз зиммасига олади, бунинг ўрнига стратегик жиҳатдан муҳим Шарм-аш-Шайх аҳоли пунктини ва ундан Исроилнинг Эйлат портига олиб борадиган йўлни ижарага олиш ҳуқуқига эга бўлади. Исроил қўшинлари чиқиб кетадиган районларда ҳарбий кучлар бўлмайди.

Иордан дарёсининг ғарбий соҳили ва Ғазо секторига келганда планни тузиб чиқувчилар у ерда қандайдир Фаластин давлати тузишни таклиф қилмоқдалар. Бу давлат Исроил ва Иордания билан бирга конфедерация тузади. «Фаластин давлати»ни тамомила қўғирчоқ давлат бўлишини таъминлаш учун уни Фаластин Озодлик ташкилотининг иштирокисиз тузиш мўлжалланмоқда. Маълумки, Фаластин Озодлик ташкилоти Фаластиндаги араб халқининг бирдан-бир қонуний вакилидир. План ана шу «давлатга» ўз қуролли кучларига эга бўлишини ман қилади.

«Ал-кабас» газетасининг хабаридан маълум бўлишича, Исроил 1967 йилда босиб олинган Қуддуснинг шарқий қисмидан ўз қўшинларини олиб чиқиб кетишни сира ҳам ўйлаётгани йўқ. Балки аксинча Қуддусни ўз пойтахти сифатида қонунлаштириш ниятидадир. Маълумки, бу халқаро ҳуқуққа хилофдир.

Планнинг сўнгги моддаси Суриянинг босиб олинган территорияси — Жолан тепалигига оид. План Исроил қўшинларининг шу райондан тамомила олиб чиқиб кетишни назарда тутмайди.

АМАЛГА ОШМАГАН ВАЪДАЛАР

ҚОҲИРА, 31 январь. (ТАСС). Ҳафталик «Роз ал-Юсуф» газетаси Миср ҳукуматининг олиб бораётган иқтисодий сиёсатини таҳлил қилиб, меҳнаткашларнинг аҳволини яхшилаш ва иқтисодий тангликдан қутулиш тўғрисида расмий шахсларнинг қилган сон-саноқсиз баёнотлари ҳали ҳам қуруқ ваъда бўлиб қоляпти, деган хулосага келди.

Ҳафталик газета эслатиб ўтадики, ҳукумат ўтган йили кескин уй-жой танглигига қарши кураш мақсадида 100 минг квартира қуришга ваъда берган эди. Ҳақиқатда эса бор-йўғи 16,5 минг квартира қурилди. 1977 йил бошларида ҳар йили 20 минг квартира қурадиган 9 та уйсозлик комбинатини ишга тушириш мўлжалланган эди. 1978 йил кириб келган бўлса-да, аммо мўлжалланган комбинатлар ҳозирча қоғозда қолиб келмоқда. Бошқа бир қанча саноат корхоналарини барпо этишнинг тақдири ҳам худди шундай бўлди.

Хуллас, ўтган йили саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтириш плани 500 миллион Миср фунти ҳажмида бажарилмай қолди, деб таъкидлайди «Роз ал-Юсуф» газетаси.

ҚУРОЛСИЗЛАНИШ — БАРЧА ХАЛҚЛАР УЧУН ФАРОВОНЛИК

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Қуролсизланиш проблемасининг тубдан ҳал этилиши халқаро тинчликни мустаҳкамлаш ва кескинликни юмшатишни моддийлаштиришга ёрдам берибгина қолмай шу билан бирга халқларнинг, айниқса ривожланаётган мамлакатларнинг иқтисодий ва социал тараққиётига ҳам кўмаклашади. Қуролсизланишнинг баъзи социал оқибатлари тўғрисида БМТ секретариати томонидан тайёрланган амалий ҳужжатдаги энг асосий хулоса шундан иборат. Ҳужжатда БМТнинг қуролланиш пойгасини жиловлашга, инсоният бахт-саодати йўлида давлатлар ўртасида ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилган ғайрат-ҳаракатини кучайтириш ғоят зарур эканлиги таъкидлаб ўтилган. Ҳужжатни тузиб чиққан кишиларнинг фикрича, қуролланиш пойгасининг тўхтатилиши ва ҳарбий харажатларнинг анча камайтирилиши барча мамлакатларнинг ижтимоий ва иқтисодий ривожланишига кўмаклашган ҳамда ривожланаётган мамлакатларга янада кўпроқ ёрдам бериш имкониятини кўпайтирган бўлур эди.

Қуролсизланиш халқаро иқтисодий муносабатларнинг ривожига қулай таъсир кўрсатади. Қуролсизланиш халқаро программасини амалга оширишга имкон берадиган сиёсий кескинликни юмшатишнинг ўзи барча мамлакатларнинг ўзаро иқтисодий муносабатларини қайтадан кўриб чиқишга тайёр эканлигини билдирган бўлур эди. Халқаро кескинликнинг янада юмшатилиши савдо-сотиқдаги тўсиқларни камайтириш учун соғлом замин яратган бўлур эди. Вақти келиб бу нарса халқаро савдо-сотиқни кенгайтиришга, меҳнатни мақбул тарзда халқаро миқёсда тақсимлашга ва жаҳон ресурсларидан самаралироқ фойдаланишга кўмаклашади.

Қуролсизланишнинг иқтисодий ва ижтимоий оқибатлари деб уқтириб ўтилади БМТ ҳужжатида, бир-бири билан чамбарчас боғлангандир. Қуролсизланиш натижасида бўшаб қоладиган маблағлардан бир қисми маориф ва илмий тадқиқотлар, соғлиқни сақлаш, уй-жой қурилиши эҳтиёжлари учун ажратилган тақдирда ижтимоий ҳаётнинг кўп жиҳатларини анчагина яхшилашга эришиш мумкин.

Шундай қилиб, ҳозирги вақтда ҳарбий мақсадлар учун фойдаланилаётган ресурслардан тинч мақсадларда фойдаланиш барча мамлакатларнинг фаровонлиги йўлида бутун дунёда иқтисодий ва социал шароитларнинг яхшиланишига ёрдам беришига ҳеч қандай шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас деб таъкидланади шу ҳужжатда. Ялпи батамом қуролсизланишга эришиш бутун инсоният учун буюк бахт-саодатдир.

МЕДИЦИНА ХИЗМАТИНИ ЯХШИЛАШ УЧУН

РАНГУН. Бирмада мамлакат аҳолисининг қарийб 80 проценти истиқомат қиладиган қишлоқ жойлардаги аҳолига медицина хизматини кучайтириш уч йиллик плани қабул қилинди. 1982 йилга бориб қишлоқ районларида 287 та янги медицина пункти очиш, медицина ходимларини қарийб икки баравар кўпайтириш мўлжалланди. (ТАСС).

БУГУНГИ ҲИНДИСТОН

Мамлакат пойтахти — Деҳли кўчаларида транспортнинг турли воситаларини кўриш мумкин. Кичкинтойлар филда сайр қилишни яхши кўришади.

В. Дубиль ва И. Зотин фотоси (ТАСС фотохроникаси)

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПРАГА. Бу йил ЧССРда капитал қурилиш ҳажми 7 процент кўпайди. Қурувчиларнинг асосий куч-ғайрати «Шкода» комбинатида атом электр станцияси, Прага метроси, «Мельник» кучли теплоцентрали, Словакиянинг Ясловске-Боғунице шаҳрида иккита атом электростанцияси учун ускуналар ишлаб чиқарадиган янги цех барпо этишга қаратилмоқда. Ана шу объектларни қуриш Чехословакия экономикасини бундан буён ҳам жадал ривожлантириш, уни энергетика ресурслари билан таъминлаш учун ғоят муҳим аҳамият касб этади.

ЛОНДОН. Шимолий Ирландия Дерри шаҳридаги тинч намойишни инглиз қўшинлари ўққа тутган «қонли якшанба»нинг олти йиллигини катта намойишлар ўтказиш билан нишонламоқда. Деррида «қонли якшанба» қурбонлари хотирасига ўрнатилган ёдгорлик олдида оммавий митинг бўлиб ўтди.

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг «Бхарат хэви электриклз» давлат компанияси Бихар штатида маҳаллий аҳамиятга эга бўлган иккита электростанция қуриш лойиҳасини ишлаб чиқди. Ҳиндистон саноат министри Ж. Фернандеснинг журналистларга маълум қилишича, ҳар бирининг қуввати 200 минг киловатт келадиган янги электростанциялар еттита кичик корхонани электр энергияси билан таъминлайди. Қишлоқ районларини ривожлантириш ҳукумат программасига мувофиқ бу корхоналарни штат территориясида қуриш мўлжалланмоқда.

ТУНИС. Тунисда 24 соатлик умумий забастовка вақтида рўй берган жиддий ғалаёнлардан кейин вазият аста-секин нормаллашиб бормоқда. Пойтахтда ва унинг атрофида комендантлик соати уч соат қисқартирилди. Бироқ мамлакатда фавқулодда ҳолат ҳамон сақланмоқда. Шаҳар кўчаларида армия бўлинмалари ва полициянинг кучайтирилган нарядлари соқчилик қилмоқда.

БРАЗИЛИА. Бразилия демократик ҳаракат оппозициячи партиясининг бош секретари ва «Бразилия адвокатлар уюшмаси» федерал кенгашининг раиси Р. Фаору демократияга хилоф қонунлар асосида граждданлик ҳуқуқларидан маҳрум этилган сиёсий арбобларни афв этишни талаб қилиб чиқишди.

ТОКИО. 1977 йилда Японияда истеъмол товарларининг нархи бундан аввалги йиллардагига нисбатан 8,1 процент ошди. Мамлакат бош министрининг маҳкамаси ана шуни маълум қилди. Бултур озиқ-овқат маҳсулотлари ва энг зарур буюмлар қимматлашган эди.

Мамлакатда нарх-навонинг тинмай ўсиб бораётганлиги ва инфляциянинг давом этаётганлиги аввало кенг меҳнаткашларнинг аҳволига салбий таъсир кўрсатиб, уларнинг турмуш даражасини янада пасайтиришга олиб келмоқда.

БОНН. Ғарбий Германия антифашистлари мамлакатда янги ирқчиларнинг активлашиб бораётганлигидан жиддий ташвишланаётганликларини билдирмоқдалар.

Германия фашистлар қўлига ўтган куннинг яна нишонланиши муносабати билан нацизм даврида таъқиб этилган кишилар уюшмаси антифашистлар иттифоқи — президиумининг баёноти эълон қилинди. Баёнотда янги нацист иттифоқларининг аъзолари ўз йиғинларида демократларга суиқасд қилишга, касаба союз аъзоларини, Германия компартияси ва бошқа демократик партиялар ва ташкилотлар аъзоларини террор қилишга, амалдаги халқаро ҳуқуқ шартномаларини бузишга очиқдан-очиқ даъват этмоқдалар, деб таъкидланади.

Президиум Ғарбий Германия аҳолисини янги нацистларга нисбатан ҳушёрликни оширишга, бундай ташкилотларнинг тақиқланишини талаб қилишга чақирмоқда.

БРАЗИЛИА. Бразилиянинг Сан-Паулу шаҳридаги «Максвелл» компанияси ходимларининг 13 кунлик забастовкаси ғалаба билан тугади. Забастовка қатнашчилари электр жиҳозлар ишлаб чиқарувчи компания эгалари ушлаб қолган икки ойлик иш ҳақини тўланишига эришдилар. Матбуотнинг таъкидлашича, бу 1969 йилдан бери Бразилияда муваффақият қозонган биринчи забастовка бўлди. (ТАСС).

СИНЬХУА АГЕНТЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

26 январь куни Хитойда Ернинг сунъий йўлдоши учирилганлиги бу ерда хабар қилинди. Синьхуа агентлигининг янги йўлдош тўғрисидаги ахборотида йўлдошнинг вазни ҳам, унга ўрнатилган аппаратларнинг характери ҳам маълум қилинмаган. Йўлдош ерга қайтариб туширилган. [ТАСС].

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

1977 йилда халқ хўжалигини ривожлантириш Совет давлат плани бажарилишининг якунлари тўғрисида СССР Марказий статистика бошқармасининг эълон қилган ахбороти ҳақида София газеталари «Муттасил ўсиш», «Барқарор суръатлар» деган сарлавҳалар остида хабар бердилар. Венгрия, Польша ва бошқа мамлакатларнинг газеталари ҳам шу мавзудаги хабарларни эълон қилдилар.

Матбуот совет парламенти аъзоларининг Америка Қўшма Штатларига қилган визити давом этаётганлигини ёритмоқда. Болгариянинг **«Народна младеж»** газетаси ўзининг халқаро обзорида СССР Олий Советининг делегацияси СССРнинг кескинликни юмшатиш йўлидан боришга ва шу йўлда янги конкрет қадамлар қўйишга интилаётганлигини яна бир марта равшан ва қатъий қилиб билдирди, деб ёзади. Венгриянинг **«Непсабадшаг»** газетаси қуйидагиларни уқтириб ўтади: совет делегацияси Совет — Америка муносабатларининг янада ривожланишига Совет Иттифоқи халақит бераётгани йўқ, Совет Иттифоқи қабул қилинган мажбуриятлар ва имзоланган шартномаларга риоя қилиш асосида ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни яхшилаш учун изчиллик ва принципиаллик билан курашмоқда.

Жаҳон газеталари учувчи бошқарадиган «Салют-6» — «Союз-27» — «Прогресс-1» орбитал илмий-тадқиқот комплексининг парвозини ҳамон зўр эътибор билан кузатиб бормоқда. Газеталар космонавт Ю. Романенко билан Г. Гречко 50 кундан кўпроқ вақтдан бери Ер атрофидаги орбитада муваффақият билан ишлаётганликларини уқтириб ўтмоқдалар.

«Трибуна люду» ҳамда Варшавадаги бошқа газеталар Польша Халқ Республикаси маҳаллий халқ кенгашларига бўладиган сайловга доир материалларни босиб чиқармоқда.

Монголиянинг **«Унэн»** газетаси мамлакат ғаллакорларининг ўтган йилги мусобақаси якунлари тўғрисида хабар беради. Ғолибларга республика рекордчилари деган юксак унвон берилди. Улар дипломлар ва мукофотлар билан тақдирландилар.

Америка пойтахтида Жаҳон Тинчлик Кенгаши Президиуми бюросининг сессиясида планетадаги барча тинчликсевар кучларни тинчлик, кескинликни юмшатиш учун, қуролланиш пойгасига қарши курашга даъват этган «Вашингтон тинчлик декларацияси»нинг қабул қилинганлиги жаҳон матбуоти саҳифаларида қизғин муҳокама қилинмоқда.

Лондон газеталари тинчлик ва қуролсизланиш учун кураш миллий ассамблеяси ўз ишини тамомлаганлиги ҳақида хабар беради. Мана шу жамоат йиғини нейтрон бомба ишлаб чиқариш ва уни Ғарбий Европада жойлаштириш тўғрисида АҚШ билан НАТО ҳарбийларининг режаларини ғазаб билан қоралади, кескинликни юмшатиш мухолифларининг найрангларини фош қилди.

Франциянинг **«Юманите»** газетаси Италияда ҳукумат танглиги тўғрисида хабар бериб, христиан-демократлар бошлиғи Ж. Андреоттини илгариги ҳукумат программасига нисбатан салгина янгиланган программани таклиф этаётганлигини танқид қилиб чиқди. Вақтдан ютиб қолиш йўлидаги бундай уринишлар муваффақият келтирмайди, деб ёзади газета.

Миср президенти А. Садатнинг яқинда Қўшма Штатларга бориши ҳақида хабарлар эълон қилинмоқда. Шу муносабат билан Париждаги **«Фигаро»** газетасининг обзорчиси Садат Америка раҳбарларидан Қоҳира билан Тель-Авив ўртасидаги сепарат музокараларда бундан кейин ҳам воситачи бўлишни илтимос қилса керак, деб уқтириб ўтади.

Англиянинг **«Файнэншл таймс»** газетаси 30 январда Родезия проблемаси хусусида Мальта оролида бошланган музокараларнинг муваффақият қозонишига ғоят умидсизлик билан баҳо берди. Газета АҚШ билан Буюк Британия вакиллари Родезиядаги низони бартараф этиш юзасидан Англия билан Американинг биргаликда тузган планига Зимбабве ватанпарварлик фронти раҳбарларини кўндиришга «эришишлари гумон», деб ҳисоблайди. (ТАСС).

Фарғона области пахта тозалаш заводларида чигитларни экишга тайёрлаш юзасидан ишлар қизиб кетди. Ҳозиргача чигитларнинг учдан бир қисми колхоз ва совхозларга жўнатилди. Суратда: Фарғона пахта тозалаш заводи лабораториясининг катта техниги Хосият Қўшоқова ва техник Амина Тутадзеларни кўриб турибсиз. Улар чигит сифатини текширишдан ўтказмоқдалар.

Г. Бойко фотоси. (ЎзТАГ).

ОБОД ВА КЎРКАМ КОЛХОЗ ПОСЁЛКАЛАРИ УЧУН

КЎРИК-КОНКУРС

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг колхозларда қурилиш бўйича давлат кооператив бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитети ҳамда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ходимлари касаба союзлари республика комитети, «Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Қишлоқ ҳақиқати» республика газеталарининг редакциялари энг яхши колхоз посёлкалари қурилиши ва ободончилиги учун республика кўрик-конкурсини ўтказадилар.

Кўрик-конкурсни ўтказишдан мақсад:

— республика колхозларида капитал қурилишни интенсивлаш, фойдаланишга топшириладиган объектларнинг сифатини ҳар жиҳатдан яхшилаш, қурилишда ишлаб чиқариш маданияти даражасини ошириш;

— қишлоқ аҳолиси талабларига жавоб берадиган ҳамда қишлоқда маданиятнинг юксалишига таъсир ўтказаётган энг яхши уй-жой ва маданий-маиший шароитлари бўлган энг яхши колхоз посёлкаларини аниқлаш;

— замонавий шаҳарсозлик ва архитектура талабларига жавоб берадиган посёлкаларни комплекс қуришда илғор тажрибаларни оммалаштириш;

— республикадаги шаҳар ва қишлоқ ўртасидаги тафовутни янада тугатиш мақсадида колхоз посёлкаларини қайта қураётган колхозлараро қурилиш ташкилотларининг ишини бутун чоралар билан оммалаштириш ва кўрсатиб бериш;

— аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш даражасини ошириш вазифаларини ҳал этишдан иборат.

Кўрик-конкурсда бош план асосида қурилган ва бинолардан фойдаланишда ижобий тажриба вужудга келган посёлкалар ёки уларнинг битказилган навбати қатнаша олади.

Кўрик-конкурсда қатнашаётган посёлкада маданий-маиший объектлари бўлган, инженерлик коммуникациялари билан таъминланган ва кўкаламзорлаштирилган ҳамда ишга туширилган уй-жой группалари (кварталлари) бўлиши керак. Фойдаланишга топширилган объектлар юксак сифат билан қурилган бўлиши лозим.

Қурилиш давом этаётган посёлкада эса, посёлка тараққиётининг янги босқичини белгилаб берувчи объектлар, яъни жамоат марказининг қуриб битказилганлиги, энг янги типовой ёки индивидуал лойиҳалар бўйича янги уй-жой группалари (кварталлари) барпо этилиши, посёлканинг реконструкция қилинмаган қисмида эса ободончилик ишларининг амалга оширилганлиги ҳисобга олинади.

Кўрик-конкурсда иштирок этиш учун колхозларда қурилиш бўйича область трестлари ва область қишлоқ хўжалик бошқармалари қурилиш ва архитектура ишлари бўйича область бўлими билан келишган ҳолда кўрик-конкурс шартларига жавоб берадиган колхоз посёлкалари рўйхатини 15 февралга қадар «Узколхозстрой» бирлашмасига тақдим қиладилар.

Жюри ишчи группаси томонидан кўрик-конкурсда иштирок этиш учун танлаб олинган посёлкалар бўйича «Облколхозстрой» трестлари ва хўжаликлар суратлар жойлаштирилган альбомдан иборат экспозиция материалларини, посёлка қурилиши, техникавий-иқтисодий кўрсаткичларини, хўжаликнинг фаолияти тўғрисидаги кўрсаткичлар билан бирга 1978 йил 1 октябрга қадар тақдим этадилар.

Кўрик-конкурсда колхозлараро қурилиш ташкилотлари ва лойиҳа институтлари билан биргаликда қишлоқда турмуш маданиятини юксалтириш бўйича иш олиб бораётган колхозлар ва жамоат ташкилотлари ҳам қатнашишлари мумкин.

Кўрик-конкурсга якун ясаш вақтида қуйидагилар эътиборга олинади:

— телевизион эшиттиришларга ва газетада босилган материалларга телетомошабинлар ва газетхонларнинг юборган мулоҳазалари;

— амалга оширилаётган қурилишнинг тежамли ва комплекс бўлиши ва уларнинг посёлкани аста-секин реконструкция қилинишини таъмин этиши (посёлка барча элементларининг изчил равишда бир-бирига боғлиқ бўлишини таъмин этиши);

— инженерлик қурилишлари, посёлка территориясининг ободлиги ва кўкаламзор қилинганлиги, биноларнинг санитария ҳолати, улардан фойдаланишдаги ижобий тажрибалар, посёлкада маданий-оқартув ишларининг йўлга қўйилиши, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш даражаси ва сифати;

— кооператив қурилишнинг равнақи;

— посёлкани лойиҳалаш ва қуришда архитектура планлаштириш, санитария-гигиена ва инженерлик ечимларининг сифати, унинг ҳозирги замон талабларига жавоб берадиган техник-иқтисодий кўрсаткичлари.

Колхоз посёлкаларининг энг яхши қурилиши ва ободончилиги учун республика кўрик-конкурси 1978 йил 1 январдан 31 декабргача давом этади ва конкурсга 1979 йил 31 январда якун ясалади.

Республика кўрик-конкурсида ғолиб деб топилган қурилиш ташкилотлари ва хўжаликларни мукофотлаш учун:

— иккита I даражали диплом, иккита II даражали диплом, иккита III даражали диплом ва қимматбаҳо совғалар, шу жумладан юк автомобиллари, рангли ва оддий телевизорлар берилади.

Кўрик-конкурсда мукофотли ўринларни олган посёлкаларнинг лойиҳасини тайёрлаган лойиҳа ташкилотларини мукофотлаш учун:

— ҳар бири 150 сўмлик 3 та биринчи мукофот;

— ҳар бири 100 сўмлик 3 та иккинчи мукофот;

— ҳар бири 50 сўмлик 3 та учинчи мукофот белгиланади.

НАВГАҲОН ҲАЙКАЛТАРОШИ

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИ

— Ҳаваскор ҳайкалтарош Салимжон Шукруллаевни кўрмоқчимисиз?

Район маданият бўлимидаги ўртоқлар бизни мўъжазгина хонага бошлаб киришди. У бир қарашда жажжи музейни эслатарди. Алишер Навоий, Муқимий, Ҳамза, Беруний, Ибн Синоларнинг ёғочга ўйиб ишланган сиймолари, Исмоил Сомоний мақбараси, Минораи Калон ва бошқа бир талай тарихий ёдгорликлар диққатимизни тортди. Гул шохига қўниб, хониш қилаётган булбулга тегиб, уни «учириб юбориш»дан чўчийсан, киши. Ёғочга ўралиб чиқаётган илонга ҳамла қилаётган чўл бургути, барака чаноғини чаккасига тақиб турган пахтакор қиз ҳайкали. Буларнинг ҳаммаси кишига ажиб завқ ва мароқ бағишлайди. Уларнинг оддий ёғочдан ясалганлигига ишонгинг келмайди.

— Салимжоннинг буларга ўхшаш асарларидан бир қисми Бухоро область ўлкани ўрганиш музейи залларига ҳам қўйилган бўлиб, санъат ихлосмандларида илиқ таассурот қолдирмоқда. Область ва республика миқёсида ўтказилган ҳаваскорлик санъати кўрикларида ҳам муваффақиятли қатнашяпти, — деди ҳамроҳларимиздан иккинчиси.

Ҳамроҳларимиз бизни Салимжон яшайдиган Навгаҳон қишлоғига бошлаб борди. Искана билан ўйиб гул солинган икки табақали дарвоза олдида тўхтадик. Девор ёнида ҳар хил тўнка, ғўла, тахталар қалашиб ётарди. Қўшни уй олдида лой қораётган ўрта ёш бир киши ишини қўйиб, бизга яқинлашди. Саломлашиб бўлгач:

— Чамаси, сизлар Салимжонни йўқлаб келгансизлар, — деди у. — Салимжон устахонасида. Икки кундан буён кўрингани йўқ. Бир серилдиз ўрик дарахтининг тўнкасини олиб кириб кетаётганида кўзим тушган эди. Чақириб чиқайми?

Ичкаридан озғин, аммо кўринишидан чаққон ва чайир бир йигит чиқиб келди. Танишдик. Бу ўша халқ таланти, ёш санъаткор Салимжон Шукруллаев эди. У бизни устахонасига бошлаб кирди. Кичкина, нимқоронғи хонада кўпинча дурадгорларга керак бўладиган асбоб-ускуналар қалашиб ётарди. Қўл билан ҳаракатга келтириладиган айланма эгов, аррача, искана, теша... Хона ўртасида эса беўхшов, қўпол ва илдиздор бир тўнка қўққайиб турарди.

— Бу тўнкадан зўр кели (ўғур) ясаса бўларкан, — деди шерикларимиздан бири ҳазил оҳангида.

Салимжон деворга осиғлик портфелдан бир варақ ўроғлиқ қоғозни келтириб ёзди. Унда Алишер Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин» достонидаги тоғ йўнаётган Фарҳод ва Ёсуман кампир расмлари чизилган эди.

— Бу тўнкага ана шу тасвирни туширмоқчиман, — деди Салимжон.

— Оқ чойшабга ўраб қўйилган анави йирик нарса нима — сўрадик ундан.

— Доҳиймиз Владимир Ильич Лениннинг дунё харитаси олдида турган сиймоси. Кўргазмага тайёрлаб қўйдим.

Биз ҳаваскор ҳайкалтарошнинг келгуси ишлари билан қизиқдик.

— Ўрта Осиё халқларини, шу жумладан, ўзимизнинг воҳани золимлар зулмидан халос этишда кўп хизмати сингган Фрунзе, Куйбишев, шунингдек, Михаил Иванович Калининларнинг бюст ва барельефларини ҳам ишлаш ниятидаман, — деб жавоб берди у.

Ромитанлик Салимжон Шукруллаевнинг таржимаи ҳоли ҳам оддий. У — деҳқон фарзанди. Ўнинчини тугатиб, Ҳайит деган дурадгор устага шогирд тушди. Кейинчалик Совет Армияси сафида хизмат қилди. Ҳарбий хизматни ўтаб қайтгач, Аму-Бухоро машина канали қурилиши трассаларида меҳнат қилди. Кейин, қишлоғига қайтиб, колхоз ишларида қатнашиш билан бир қаторда, қўлига гоҳ қалам ушлаб сурат чизди, гоҳ искана билан эринмасдан ёғоч ўйди. У яратган асарларни бутун Бухоро аҳли яхши билади, қадрлайди. Ҳар бир янги ижод намунасини эса орзиқиб кутишади.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТАРИХ ВА МАДАНИЯТ ЁДГОРЛИКЛАРИ

АЙНИЙ МУЗЕЙИ ОЧИЛАДИ

Бухорода Ўрта Осиё меъморчилигининг бутун дунёга машҳур ёдгорлиги бўлган Лабиҳовуз архитектура ансамблига кирадиган кўҳна Кўкалдош мадрасасининг ҳужраларини таъмир этиш тугади.

Кўкалдош мадрасаси ўзининг шинамлиги билан, шу билан бирга бу ерда тожик ва ўзбек совет адабиётининг асосчиларидан бири, ёзувчи ва жамоат арбоби Садриддин Айний таҳсил кўрганлиги билан ҳам машҳурдир. Мадраса билан бирга талабалик чоғида у яшаган ҳужра ҳам қайта тикланди. «Мен беш йил мобайнида, — деб эслаган эди кейинчалик адиб ўзининг «Бухоро» китобида, — токи амир жаллодларининг қўлига тушгунимга қадар шу ерда кун кечирганман. Менинг ҳужрам мадрасанинг шимоли-ғарбий қисмида жойлашган бўлиб, унга усти гумбаз кичкинагина йўлакдан кириш мумкин эди...»

Ана шу йўлак тез орада кенг очилади: «Садриддин Айний музейини кўргани келган кишилар шу йўлакдан ўтадилар. Бухоро давлат педагогика институтининг олимлари ва область ўлкашунослик музейининг ходимлари ўзларининг ёш кўмакчилари революцион, жанговар ва меҳнат шуҳрати клубининг аъзолари билан биргаликда музей учун керакли материалларни тўплашди. Бу материаллар «Қуллар» ва «Бухоро» асарлари муаллифининг ҳаёти ва ижоди тўғрисида ҳикоя қилади. Шу билан бирга мадрасада туркман адабиётининг классиги Махтумқули, машҳур туркман совет ёзувчиси Берди Кербобоев ўқиганлиги тўғрисида ҳам хабар беради. Айний туғилган куннинг юз йиллигига бағишлаб очилиши мўлжалланаётган экспозиция инқилобгача бўлган Бухородаги ҳаётнинг анчагина қисмини қамраб олади. (ЎзТАГ).

СПОРТ

ЧАВАНДОЗЛИК:

БУХОРО ОТЧОПАРИ

Қадимий Бухородан 4 километр нарида ажойиб спорт иншооти барпо этилди. Газли шоссесининг ёқасидаги бу сайхонлик қамиш ва шўр босган майдондан иборат эди. Бу ерда қисқа муддат ичида областнинг барча шаҳар ва районларидан келган ҳашарчилар, қурувчи ва монтажчилар ғайрат кўрсатиб ишладилар. Тез орада 90 гектарли майдон панжаралар билан ўралди. Икки қаватли бино барпо этилди. Шинам ва бежирим савдо павильонлари тикланди. Область қишлоқ хўжалиги, қоракўлчилиги ва маҳаллий саноати ҳамда область матлубот жамияти ютуқларини намойиш этадиган кўргазмалар ташкил этилди. Шу тариқа бухороликлар кўз ўнгида фахрланса арзигулик ажойиб отчопар майдонга келди.

Отчопар атрофи кўркам хиёбонлар, асфальт йўлкалар ва сайилгоҳларга айлантирилади. Бугунги кунда 100 минг туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтказилган. Республикамиз от заводларидан 60 та зотли арғумоқларнинг келтирилиши мухлисларни айниқса қувонтирди. СССР спорт мастери, республика чемпиони Мақсуд Шокиров ҳамда Чори Жонпўлатов, Разоқ Дониёровлар ташкил этилган чавандозлик мактабида жамоатчилик асосида иш бошлаб юбордилар.

Отчопар қурилишида область физкультура ва спорт комитети ходимлари, 163-қурилиш тресты, «Аму-Бухараканалстрой», «Обсельстрой» «Бухараоблирстрой» қурилиш бошқармалари ва бошқа кўплаб ташкилотларнинг коллективлари фидокорлик кўрсатдилар. Отчопар яқинда фойдаланишга қабул қилинди. Бу ерда халқ сайиллари, ҳосил байрамлари, чавандозлик мусобақалари ўтказиш мўлжалланяпти.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

● ШАХМАТ. ГФРнинг Бад Киссинген шаҳрида куч синашаётган жаҳон чемпионлигига даъвогарлар М. Чибурданидзе билан А. Кушнир ўртасида тўртинчи партия ўйналди. Бунда М. Чибурданидзенинг қўли баланд келди. Ҳозирча умумий ҳисоб —3:1.

● КУРАШ. Тбилисида эркин кураш бўйича ўтказилган анъанавий халқаро турнирда совет полвонлари вазнларига кўра тўққиз марта ғолиблик супасининг юқори поғонасига кўтарилишди. Зафар қучганлар орасида наманганлик курашчи Ҳасан Зангиев ҳам бор. Турнирда 12 мамлакатдан жами 162 курашчи иштирок этди. Энди совет спортчилари март ойида АҚШда ўтказиладиган жаҳон кубоги учун мусобақаларда иштирок этишга ҳозирлик кўрадилар.

● ФУТБОЛ. Венгриянинг «Волан» командаси самарқандлик динамочилар меҳмони бўлди. Учрашувда венгер футболчилари устун (3:0) келишди.

ТЕРАН ТУЙҒУЛАР ШЕЪРИЯТИ

Шеъриятимизнинг улкан намояндаси, жозибали инсон, коммунист Миртемир ҳаётдан кўз юмди, деган машъум ҳақиқатга кишининг ҳеч ишонгиси келмайди. Унинг ҳамиша содда, мулойим, нурли чеҳрасини, худди шундай содда, ёқимли ва нурли сўзларини унутиш мумкин эмас.

Миртемир «Совет Ўзбекистони» газетаси ва унинг ўқувчиларининг азалий қадрдони эди. Ўзининг энг яхши асарларини унинг саҳифаларида кўришни орзу қиларди. Газета редакциясининг даргоҳини ўзи учун муқаддас деб билар, унинг таклиф ва топшириқларига доимо «лаббай!» деб жавоб қилар, ўзини, ҳазиллашиб, «мен газетанинг штатсиз ходимиман» деб атарди.

Яқиндагина у ўзининг «Биз ўтган йўл» номли ўтли публицистикасини «Совет Ўзбекистони» газетасига олиб келган ва халқимизнинг босиб ўтган шонли, бой, мазмундор тарихий йўли ҳақидаги ўйлар билан суғорилган бу мақола янги йил арафасида эълон қилинган эди. «Биз ўтган йўл» — шоир ижодининг лейтмотивини ўзида ёрқин ифодалаган бир ибора дир. У Ленинни, партияни, қаҳрамон совет халқини, совет Ватанининг ярим асрдан кўпроқ вақт мобайнидаги революцион жанговар йўлини натта бадиий куч билан ўз асарларида ифода этган санъаткордир. Миртемир халқ билан ҳамиша ҳамнафас яшади. У халқимизнинг муқаддас мақсадлар йўлидаги меҳнат ва кураш йўлига ҳамиша ҳамнафас бўлиб қолаверади.

Қуйида таниқли мунаққид С. Мамажоновнинг Миртемирнинг сўнгги «Излаганим» шеърлар китоби ҳақидаги мақоласини ўқийсиз.

«Излаганим»[1] севимли шоиримизнинг ўзи ҳаётлигида ўқувчиларга тақдим этган сўнгги китоби бўлиб қолди. Бу китобда унинг ҳамиша ўзига хос ёрқин фазилатлари мавж уриб турибди. Бу — туйғуларнинг булоқдек чуқур ва тиниқлигидир. Унинг қайнашларининг авжи — кўтаринкилик ва драматизмдан иборат. Бу — Ватан, инсон ва замон тўғрисидаги фикрларнинг залворли ва теранлигидир. Айтиш мумкинки, шоир сўнгги китобида дунёни бадиий идрок этиш ва тушунтириш бобида фалсафийлик томон янада каттароқ қадам ташлаган эди.

Шеърларимда жилва қилса замона,
Юртим мадҳи бўлсин сўнгги сатрим ҳам, —

дейди шоир. Тўпламни варақлаганингизда бу сўзларнинг сидқидилдан, чуқур самимият билан айтилганлигига комил ишонч ҳосил қиласиз. Дарвоқе, инсондаги, конкретроқ айтганда, шоирдаги барча фазилат унинг Ватанга, инсонга ва замонга бўлган катта меҳр-муҳаббатидан бошланади. Миртемир сермазмун ва улкан ҳаёт йўлининг довонларини мардона босиб ўтар экан, унинг ҳаяжонлари, эҳтирослари, туйғулари Ватанига бўлган муҳаббати, инсонга бўлган меҳру садоқати ва дунё тақдири тўғрисида қайғуриши ҳам кучая борди.

Миртемирнинг совет юртига бўлган оташин муҳаббатининг чеки йўқ эди. Унинг ҳар бир қарич ерини «онаси каби ўпади» «суйгулидай қучади» «бир фарзанддай, бир аскардай чўкка тушиб» унинг бағрига «бошини қўйди» ва борлигини унга «фидо, шайдо қилади» («Мен туғилган тупроқ»).

Шоирдаги Ватан туйғуси кенг. У кўп миллатли Совет мамлакатини ягона оила деб билади. «Юз бир...» қасидасида «замон-замон синоғидан» ўтган, совет кишилари «дилида қондек жўш урувчи», «ҳаёт кўрки ғубор қўнмас иноқлик»ни шарафлайди, унинг кучи-қудратини очади. Шоир улуғ Ленин тузган «бахт ва нурдай эгиз» бу юртни «давримизнинг шоҳ асари» деб таърифлайди. Миртемир совет оиласининг ҳар бир тенг аъзосини мадҳ этар экан, улуғ рус халқига бўлган чуқур миннатдорлигини эҳтирос билан ифодалайди.

Ватанни севиш — унинг фарзандларини, халқни севиш демакдир. Миртемир ихчам воқеий шеърларда ажойиб кишиларимизнинг типик образини ярата олувчи моҳир шоир эди. У доимо умумийликдан қочиб, конкретликка интиларди. Шу мақсадда ўз шеърларида бирор ситуация, саҳна, психологик ҳолат яратиб, инсоннинг бирор фазилати, кечинмаси, туйғусини жуда таъсирли, жозибали ифодалаб берарди. Улуғ доҳиймиз ҳақидаги «Ленин ҳузурида икки дақиқа», «Йўлбошчининг қайтиши...» шеърлари ёки «Менлигим...», «Онагинам», «Жужун», «Ача», «Мўнди», «Сирбойга бағишлаганим» каби ўнлаб шеърлари шу тарзда яратилган. Буларда шоир Ватаннинг ҳуснига ҳусн қўшаётган мард ва покиза, оддий инсонларнинг улуғвор туйғулари, орзу истакларини куйлади.

Миртемирнинг ижоддаги ягона эзгу нияти ҳам шу — Ватан ва халқнинг фазилати ва руҳининг ҳаққоний образини чизиб бериш эди. У «Абдулҳаққа айтганим...» (Рассом А. Абдуллаевга бағишланган) шеърида совет кишиларининг «ҳатто хаёлдан ҳам ёркин» эканлигини айтиб туриб, шоир ўз илҳомини ана шу халқнинг жасоратидан, чексиз иродасидан, буюк инсонийлигидан излайди («Излаганим...»).

Миртемирнинг уруш фожиаси тўғрисида ёзган шеърларини бир ерга йиғсак, бир туркум, дардли бир китоб бўлади. Мазкур тўпламда «Норбуви», «Овунчоқ», «Паттининг ҳасратлари», «Тошбу» каби ўткир драматик шеърлари ўрин олган.

Миртемирнинг уруш ва унинг фожиаси тўғрисида бу қадар дард-алам ва қаҳр-ғазаб билан ёзиши боиси совет кишисининг метиндек иродаси ва буюк садоқатини кўрсатишгина ёки юракдаги дардни айтиб, бўшатиб олишгина эмас эди, айни чоғда, халқни огоҳ бўлишга, янги уруш оловини ёқувчиларнинг қўлини ушлашга ва жонажон Ватанни кўз қорачиғидек асрашга чорлаш ҳам бор эди. Шоирнинг ҳаётдаги, воқеликдаги фожиани рўй-рост кўрсатиши остида ётган асил нияти шу эди. Шоирнинг одам ва олам тақдирига сергакланиб боқиши шундан. Ахир, шоир муҳаббат чақмоғи хусусида сўзлар экан, беихтиёр «Ўт тушмасин фақат ногоҳ чексиз жаҳонга» деб сизни огоҳлантириб қўяди («Чақмоқ»), ёки эҳтирос билан куйлаётган тўрғайни кузатиб туриб, «Қирғий чангалига дуч бўлмаса бас, орзу-армонлари пуч бўлмаса бас», деб юборади («Бўз тўрғай»). Шоир қоронғулик ва ёруғлик хосиятларини таҳлил қилар экан, беихтиёр яна инсоният тақдирига кўчади: «Армонли куйчиман, жаҳонга ёруғлик сўрайман тонгдан» дейди (Қоронғулик тушар...») Тун ёки кун, паррандалар ёки ранглар шоирнинг ҳаёт ҳақидаги фалсафий мушоҳадасини ифодалаш воситасига айлана боради. Шоир образдагина эмас, ҳатто сўзларни ишлатишда ҳам оригиналликка, тиниқлик ва серфайзликка эришади. Миртемирнинг «Юлдузкент» «Чимилдиқ», «Жужун», «Овунчоқ», «Хўрсиниқ...», «Мўнди» каби шеърларининг сарлавҳаларида ишлатилган мазкур сўзларга диққат қилинса, шоирнинг туйғу, кечинма ва ҳолатга мос, уларни ифодалашга қодир энг аниқ сўз, тушунчаларни шеъриятга дадил олиб кириш йўлидан борганлигини кўрсатади.

Миртемир муҳаббат оламининг сирлари ва сеҳри тўғрисида ғоят жўшқин ва баркамол шеърлар, қўшиқлар тўкирди. Севги чин инсонга хос туйғу. У ишонч ва самимият манбаига қурилган, севги меҳрдан баҳра олади ардоқлашдан камол топади. Миртемир сўнгги дамгача севги туйғуларини йигитлик эҳтироси ва шавқи билан самимий куйлади. Унинг «Қўшиқ», «Ўзим биламан...», «Армон», «Суйгулик...» каби шеър ва қўшиқларида ошиқ-маъшуқларнинг туйғу, кечинма ва психологик ҳолати жуда теран чизилади. Миртемирнинг бундай шеърлари ихчам, аммо уларда ошиқлар тақдирини ва образини ёрқин гавдалантира олди.

Хотираси ҳамиша порлоқ санъаткор Миртемирнинг мазкур китоби, ардоқли шоиримизнинг сермаъни, мавжли, сурурли ижодидан сўнгги, ажиб бир намуна бўлиб қолаётганлиги қалбимизда чуқур армонли ҳис-туйғуларни уйғотади.

С. МАМАЖОНОВ,
филология фанлари доктори.

[1] Миртемир. Излаганим. Шеърлар. Ғ. Ғулом номли Адабиёт ва санъат нашриёти, Тошкент, 1976 й.

Тошкент область Янгийўл районидаги Калинин номли колхоз парник хўжалигида йилнинг тўрт фаслида ҳам хилма-хил полиз-сабзавот маҳсулотлари етиштирилиб Янгийўл ва Тошкент шаҳар меҳнаткашлари дастурхонига юборилмоқда. Бу йил парникда мўл ҳосил етиштирилаётир. Помидор, бодринг ва кўкпиёздан кўплаб миқдорда ҳосил олинмоқда. Бир квадрат метрдан камида 10-15 килограммдан хушбўй сабзавот маҳсулотлари етиштириляпти. Колхоз куни неча бир неча юз килограмм помидор ва бодрингни савдо ташкилотларига совға қилди. Суратда: (чапдан) колхознинг сабзавотчилик бўйича агрономи Ж. Сипов, сабзавоткорлар Р. Иброҳимова ва К. Алиқуловалар парникдан янги терилган помидорни савдо ташкилотларига жўнатишга тайёрлаётган пайт.

К. Розиқов ва Г. Григорьев фотоси, (ЎзТАГ).

ОНА ҚАЛБИ

(БАЛИҚЧИЛАР ҲАЁТИДАН БАЛЛАДА)

Селу бўрон гувуллайди
Ҳасанқули портида.
Қочмиш ҳатто чағалайлар
Харсангларнинг ортига.
Қанча радист уқдирмасин,
«Алоқа йўқ», демасин,
Тонгдан бери кутар она
Балиқчилар кемасин.
Жонгинаси темирми ё
Тошми- билиб бўлмайди.
Шариллама селда кампир
Ҳеч жойидан жилмайди.
Соҳил сари от сапчитиб
Қутирганда пўртана, —
Шум тўлқинлар қаршисида
Тик туради картона.
Сочи тўзған, жиққа ҳўлу,
Елу селни сезмайди.
Фақат дард-ла қўрғошин
ранг
Уфқдан кўз узмайди.
Уфқ эса ёзаяпти
Шомнинг атлас чодирин.
Кампир ҳамон оҳ уради:
«Қайда қолдинг Қодирим!!»
Борлиққа у ёлворади
Олов пуркиб оҳидан:
«Асра кўпни, ҳам ўғлимни
Асрагил паноҳингга!»
Гар қўлидан келса ҳозир
Қутбга ҳам еларди.
Кемаси-ла бирга ўғлин
Опичлабон келарди.
Минг мушукдай таталайди
Дилгинасин минг хаёл.
Лаҳзада минг қатла ўлиб,
Минг тирилар бу аёл.
Гоҳ кўнглига тун ўрмалар,
Ич-ичи-ла олишар.
Гоҳ чеҳраси чўнг умиднинг
Ёғдуси-ла ёришар.
Куюниб дер: «Ул начайник
Бекорларни айтади.
Юраккинам сезиб турар,
Ўғлим ҳозир қайтади!»
...Ҳа, сел тинди, бўрон тинди
Ҳориб-толган девсимон.
Ҳатто уммон тинди-ю, лек—
Тинчимади бу инсон.
О, мўъжиза! Билмам, шу он
Кучли сабо елдими!
Ё фусункор она қалби
Оҳанрабо бўлдими!
Аммо, денгиз чайқаларкан
Оқ туманга ўралиб,
Олислардан чопган отдай
Дуд кўринди буралиб.
Янги эртак туғилгандай
Қирмизи уфқ бағридан,
Сузиб чиқди қайсбир кема
Оби офат қаъридан.
Гўё қайта кўзғагандай
Бунда денгиз довули,
Гуруллашиб қалқди бирдан
Балиқчилар овули.
Тоғдан оққан шалоладай
Халқ югуриб келмоқда.
Аллакимдир қийқиради,
Аллакимдир кулмоқда.
Оҳ, не қувонч! Она қалбин
Ғулғуласи бир уммон.
Кўзларида ёш мўлтираб,
Талпинади қушсимон.
Зафар туғин тиккан каби
Минг бир ўлим устидан,
Оловталъат кема сузар
Шом шафағи кўксидан.
Кема келар. Шўх тўлқинлар
Жилоланар кўзгудай.
Кема келар кулиб боққан
Афсонавий орзудай.
Қаршисида — нур гиламин
Тўшаб Хазар қирғоғи,
Онаизор юрагидай
Ёнар маяк чироғи.

Ғулом ИСМОИЛОВ.

ФЕВРАЛЬ ОБ-ҲАВОСИ

Қишнинг ўтган ойлари нисбатан иссиқ келди. Февралда эса республиканинг катта территориясида одатдагидан совуқ бўлиши кутилмоқда. Сурхондарё ва Қашқадарё областларидагина ўртача ойлик ҳарорат норма атрофида бўлади. Февралнинг биринчи ўн кунлиги совуқ келади. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва Бухоро областларининг шимолида ҳаво совийди. Кечалари 13—18, баъзи жойларда 20—23, кундузлари эса 5—10 даражагача совуқ бўлади. Республиканинг бошқа территорияларида 6—10, жойларда 12—14 даража совуқ бўлади.

Иккинчи ва учинчи ўн кунликда республиканинг шимолий районларида кечалари 5—10 даража совуқ, кундузлари эса 0 даража атрофида бўлади. Республиканинг қолган территорияларида кечалари 1—6 даража совуқ, кундузлари эса 2—7 даража иссиқ бўлади. Баъзи кунлари ниҳоятда иссиқ бўлиши кутилмоқда. Ўзбекистоннинг жанубий районларида ҳарорат 16—18 даражагача кўтарилади. Февраль ойи мобайнида ҳаво булутланиб туради, вақти-вақти билан қор ва ёмғир ёғиши мумкин.

Республикада ойлик ёғингарчилик нормадан ошиб кетади. Вақти-вақти билан туман тушиши кутилади.

У. ТИМОШЕНКО,
САРНИГМИнинг катта инженер синоптиги.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1/II да Афсоналар водийси, 2/II да Концерт, 3/II да Флория Тоска.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/II да Кўрмайин босдим тиконни, 2/II да Олтин девор, 3/II да Келинлар қўзғолони.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/II да Тошболта ошиқ, 2/II да Олифта, 3/II да Гулбаҳор қани?

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — таниқли масхарабозлар Станислав Шчукин ва Валерий Серебряковлар иштирокида янги программа, «Икки соат кулги» (19.30).

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — Хавфли қувиш (катта зал), Хизматдош ошиқлар қиссаси (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Никоҳ эълони бўйича танишув — «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Хизматдош ошиқлар қиссаси — «ИСКРА» (19.30).

Бир крон учун романс — «НУКУС» (тоқ соатларда).

Севги синови — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Олтин камар — «МОСКВА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ҳурматли кишилар — «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

●

«ТУЯМУЮНГИДРОСТРОЙ» қурилиш бошқармасининг

1-ҚУРИЛИШ МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

Амударёдаги Туямўйин гидроузели қурилишида ишлаш учун пайвандчи-арматурачилар, монтажчи-арматурачилар, дурадгор-бетончилар, тажрибали инженер-гидротехниклар

КЕРАК

Меҳнат ҳақига 1,5 район коэффициенти қўшиб тўланади. Йўл харажати ва КЗОТ бўйича минтақалар тўланади.

Ишчилар турар жой билан таъминланадилар.

ИШГА ЧАҚИРИҚ ҚОҒОЗИ БЎЙИЧА БОРИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: 741319, Ўзбекистон ССР, Хоразм область, Дружба шаҳри.

САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ВА РЕМОНТ-ТАЪМИНОТ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИНИНГ БОСМАХОНАСИ

машиналар, ускуналар, товарлар ва бошқа оммавий ишлаб чиқариш буюмлари учун мўлжалланган трафарет фирмали табличкаларни пўлат, рух, тунука ва жездан тайёрлаб бериш учун

ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Босмахона материал билан таъминлайди. Хизмат ҳақи прейскурантга биноан олинади.

БОШҚА ШАҲАРЛАРДАГИ КОРХОНАЛАРДАН КЎП МИҚДОРДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН БУЮРТМАЛАР ТЕМИР ЙЎЛ ОРҚАЛИ ЖЎНАТИЛАДИ.

Справкалар олиш ва буюртмалар бериш учун қуйидаги адресга учрашилсин: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, ишлаб чиқариш бўлими. Телефон 33-29-27.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1946 йилдан буён КПСС аъзоси

Саидғани АҲМАДХЎЖАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«Средазэнергоцветмет» корхонасининг раҳбарлиги, партия ва касаба союз ташкилотлари 1931 йилдан буён КПСС аъзоси, Гражданлар уруши ва Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, пенсионер

Рўзмат ШАРИПОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ф. Энгельс номидаги Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти коллективи немис тили грамматикаси кафедрасининг катта ўқитувчиси К. Жуманиёзовга отаси

Жуманиёз САПАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — Қиш ҳақидаги шеърлар. 10.25 — «Болтиқ шуҳрати» (бадиий фильм). 11.55 — «Киносаёҳатчилар клуби». 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — «Жонажон табиат». 16.15 — Алкоголизм ва уни даволаш». 16.45 — «М. Ю. Лермонтов поэзияси». 18.00 — «Горнчилар, қаердасиз?». 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — «9-студия». 19.40 — Фигурали учиш бўйича Европа чемпионати. 20.25 — «Олис меридиандаги учрашув» (бадиий фильм, 1-серия). 21.30 — «Вақт». 22.00 — Спортлото. 22.10 — «Санъат усталари». 23.15 — Фильм-концерт. 23.30 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Физика. 12.00 — Фильм-концерт. 12.30 — Физика. 13.00 — «Қиролнинг янги либоси» (фильм-спектакль). 18.00 — Мультфильм. 18.15 — «Бола бошидан...». 18.45 — «Миллионлар ленинча университети». 19.05 — «Ахборот». 19.20 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Қутлуғ қадам» (видеофильм, 1-серия). 23.10 — «Баҳорнинг узун куни» (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — Болалар учун фильм. 19.30 — «Ёшларнинг маҳорати ва изланишлари беш йиллиkка». 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Фильм-концерт. 20.50 — Реклама. 21.00 —«Совет давлати ва ҳуқуқи асослари». 21.30 — Физика.

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари. 11.15 — «Ҳаёт тасдиқлаган декрет». 11.30 — Концерт. 12.00 — «Узбекистан индустриальный». 13.00 — Чорва қишловининг боришини текширамиз. 13.30 — «Надежда» вокал-чолғу ансамбли билан учрашув. 14.00 — «Хуторлар ўрнида — гўзал посёлкалар». 18.30 — «Узбекистан спортивный». 19.00 — Москва. «Миллионлар ленинча университети». 19.20 — Совет Армиясининг 60 йиллигига. 20.20 — Э. Налбандова асарларидан концерт. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун кечки концерт. 22.00 — «Гая» ва «Орэро» ансамбллари концерти. 22.30 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 22.40 — «Шеърият кечаси». 23.20 — Музикали программа.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

Редакция телефонлари: редактор — 33-65-45, 32-53-04; 32-54-09; редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04; масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; халқаро ҳаёт — 32-54-18; саноат, транспорт ва капитал қурилиш — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; коммунистик тарбия — 32-54-29; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42, ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 3-19-72; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 55-35; Хоразм — 51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 38-42; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66; ҚҚАССР — 2-42-62.

Р. 12862. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д — 27.